

Ontwerpbegroting 2023

Versie 14 april 2022
Vastgesteld door Dagelijks Bestuur

Voorwoord

Met deze begroting stuurt het bestuur van Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) zowel de inhoudelijke als de financiële kaders, taken en activiteiten voor het jaar 2023.

Op het moment dat we de laatste hand leggen aan de ontwerp begroting 2023 is de oorlog in Oekraïne uitgebroken. De veiligheidsregio coördineert de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Dit is na de coronacrisis en het hoogwater in de zomer van 2021 de derde crisis op een rij. Het bestrijden van een crisis is de kerntaak van de veiligheidsregio en daar zetten we onze medewerkers maximaal op in. Tegelijkertijd proberen we onze reguliere dienstverlening zo veel mogelijk uit te voeren.

De maatschappelijke thema's gezondheid en veiligheid zijn aan verandering onderhevig. Nieuwe of veranderde wet- en regelgeving, verschuiving in taken tussen lokale en landelijke overheid, veranderende samenstelling van de bevolking, veranderende waarden en normen, verschuiving van risico's, verdergaande digitalisering en ga zo maar door. Deze veranderingen hebben invloed op ons werk in beide taakvelden.

Met de in 2021/2022 gevoerde kerntakendiscussie heeft het bestuur van de VRLN zichzelf de vraag gesteld op welke wijze het takenpakket aansluit bij de opgaven en competenties waarvoor gemeenten zichzelf gesteld zien staan.

Aangaande de brandweer is de conclusie dat de (voornamelijk wettelijke) taken van de VRLN met de visie Brandweer 2030 goed zijn belegd. De veranderingen zijn in gang gezet en vragen de komende periode de nodige aandacht, ook in de interactie tussen gemeenten en VRLN. Bijvoorbeeld concreet rond de uitwisseling van informatie.

Verbinding en visieontwikkeling zijn ook de kernwoorden voor de keuzes op het gebied van crisisbeheersing. De VRLN werkt in de eerste helft van 2022 een visie op crisisbeheersing in 2030 uit, waarin de samenwerking met buurregio's (in Nederland, België en Duitsland) en informatie-gestuurd werken in samenwerking met gemeenten een belangrijke plaats innemen.

Voor wat betreft de taken van de GGD kunnen de besprekingen die gestart zijn rond de uitvoering van het Manifest 'Naar gelijke kansen op gezondheid!' komend jaar nieuwe inzichten opleveren over het gewenste takenpakket van de GGD. Een efficiënte uitvoering van het huidige takenpakket kan ruimte geven voor de inzet van de GGD in de uitvoering van het Manifest. Denkbaar is verder dat de roldefiniëring van de GGD ertoe leidt dat taken aangevuld dan wel afgestoten moeten worden als dat meer passend zou zijn.

De kerntakendiscussie is niet vanuit een bezuinigingsopdracht gevoerd maar natuurlijk zijn we ons er van bewust dat verhoging van de gemeentelijke bijdrage niet aan de orde is. Het uitgangspunt 'Nieuw voor Oud' is leidend.

In de kerntakendiscussie is geanalyseerd hoe de kosten van onze regio zich verhouden tot andere regio's en zijn studies die in de afgelopen jaren zijn verschenen over de maatschappelijk betekenis van brandweer, crisisbeheersing en publieke gezondheid in de analyse meegenomen. De VRLN presteert goed en het kostenniveau sluit aan bij het gemiddeld niveau in de sector.

Jac Rooijmans
Algemeen directeur Veiligheidsregio Limburg-Noord

Inhoudsopgave

Deel A	Algemeen	4
1	Algemeen	4
1.1	Verdeelsystematiek gemeentelijke bijdrage	4
1.2	Financiële kaders.....	5
Deel B	Beleidsbegroting	7
2	Programmaplan	7
2.1	Programma Publieke Gezondheid	7
2.2	Programma Brandweerzorg.....	18
2.3	Programma Crisisbeheersing.....	27
2.4	Programma Bedrijfsvoering/Overhead.....	33
2.5	Risk Factory	35
3	Paragrafen.....	36
3.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	36
3.2	Onderhoud kapitaalgoederen	39
3.3	Financiering.....	40
3.4	Verbonden Partijen	41
3.5	Vennootschapsbelasting	41
Deel C	Financiële begroting	42
4	Overzicht baten en lasten	42
4.1	Baten en lasten per programma.....	42
4.2	Overzicht incidenteel en structureel verloop baten en lasten	43
4.3	Verdeling baten	45
4.4	Geprognotiseerde (meerjaren-)balans	45
5	Financiële positie	47
5.1	Aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	47
5.2	Financiering.....	47
5.3	Investeringen	47
5.4	Reserves en voorzieningen	48
5.5	EMU-saldo	49
6	Geraamde baten en lasten per taakveld.....	50
Bijlagen.....		51
1	Investeringen	51
2	Gemeentelijke bijdragen	52
3	Lijst van afkortingen.....	54

Deel A Algemeen

1 Algemeen

De begroting 2023 is gebaseerd op het beleidsplan voor de periode 2020-2023. Het beleidsplan geeft de strategische richting voor de doorontwikkeling van VRLN voor deze vier jaren. Daarnaast is het repressief brandweer organisatieplan vertaalt in de begroting.

De begroting is opgesteld conform de door het Algemeen Bestuur op 17 december 2021 vastgestelde kaderbrief.

1.1 Verdeelsystematiek gemeentelijke bijdrage

Met ingang van begrotingsjaar 2017 is een systematiek voor verdeling van de kosten van de gemeenschappelijke regeling over de deelnemende gemeenten van toepassing. Deze systematiek maakt voor de kosten van Veiligheid (Brandweezorg, Crisisbeheersing en GHOR) gebruik van de objectieve verdeelcriteria in het gemeentefonds. Voor de Publieke Gezondheid is het aantal inwoners maatgevend en voor de jeugdgezondheidszorg het aantal inwoners tot 18 jaar in combinatie met twee beleidsindicatoren die relevant zijn voor de inzet van de jeugdgezondheidszorg. De nieuwe verdeelsleutel voor de jeugdgezondheidszorg geldt vanaf begrotingsjaar 2022. Om de herverdeeeffecten te verkleinen wordt een ingroeimodel van 4 jaar gehanteerd. In 2023 wordt 50% van het verschil verrekend, oplopend tot 100% in de begroting 2025.

Actualisatie gemeentefonds

In juni 2018 heeft de minister van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer gemeld te werken aan een herziening van het gemeentefonds. Met deze herziening wordt onder meer beoogd om de vastgestelde knelpunten in de verdeling van de middelen voor het sociaal domein op te lossen. Veranderingen in het takenpakket en de context waarin gemeenten werken geven aanleiding om ook de rest van het gemeentefonds opnieuw te bezien, waaronder het domein Openbare Orde en Veiligheid (OOV).

De invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds staat gepland voor 2023. De nieuwe verdeling wordt stap voor stap ingevoerd, zodat gemeenten voldoende tijd hebben om zich aan de nieuwe financiële situatie aan te passen. Gezien de ontwikkelingen in de gemeentelijke financiën, kiezen de fondsbeheerders ervoor de herverdeeeffecten te maximeren op € 60 per inwoner over een periode van vier jaar, oftewel € 15 per inwoner per jaar. Dit geldt zowel voor gemeenten met een negatief herverdeeeffect als voor gemeenten met een positief herverdeeeffect.

De bijdrage aan de VRLN voor de programma's Brandweezorg en Crisisbeheersing is gebaseerd op de objectieve gemeentefonds-maatstaven en als gevolg daarvan kan de bijdrage van de individuele gemeente aan de VRLN vanaf 2023 gaan wijzigen.

De bijdrage aan de VRLN voor de jeugdgezondheidszorg is voor een deel gebaseerd op de gemeentefonds-maatstaven voor het sociaal domein. Ook hier kan de bijdrage van de individuele gemeente aan de VRLN gaan wijzigen.

Het rekenwerk voor de gemeentelijke bijdrage aan de VRLN kan pas plaatsvinden nadat de nieuwe gemeentefonds maatstaven voor 2023 definitief zijn vastgesteld. De gepresenteerde gemeentelijke bijdragen zijn gebaseerd op de huidige verdeling van het gemeentefonds. Bij invoering van de nieuwe verdeling heeft dit effect op de gepresenteerde gemeentelijke bijdragen.

1.2 Financiële kaders

1.2.1 Algemene kaders op grond van ontwikkelingen

Aantal inwoners

Conform het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) wordt gerekend met het aantal inwoners op 1 januari voorafgaande aan het begrotingsjaar. Voor 2023 dus 1 januari 2022 gebaseerd op gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek van 524.244 inwoners.

Renteomslag

In de begroting 2023 wordt gerekend met een renteomslag percentage van 2,25%.

1.2.2 Ontwikkelingen op basis van bestuurlijke afwegingen

Indexatie algemeen

Het Algemeen Bestuur heeft besloten dat kostenontwikkelingen als gevolg van loon- en prijsstijgingen worden meegenomen in de gemeentelijke bijdrage op basis van een vastgesteld kader. Dit kader behelst dat kostenstijgingen, die buiten de beïnvloedings sfeer van VRLN liggen, worden meegenomen in de gemeentelijke bijdrage.

Voor zover de indexatie herleidbaar en belastbaar is aan derden, worden deze lasten doorbelast aan de bijdragen van derden. Voor het resterende deel worden deze lasten meegenomen in de gemeentelijke bijdrage.

Loonstijging

Uitgangspunt voor de raming van de looncompensatie zijn de geldende cao-afspraken.

In de begroting 2023 is de index ter hoogte van 2,3% meegenomen, gebaseerd op de meest recente Macro Economische Verkenning MEV/CEP-publicatie, sector overheid van het Centraal Planbureau (september 2021). Verrekening vindt achteraf plaats. De 2,3% wordt berekend over de grondslag personele lasten zijnde € 44,8 miljoen. Ongeveer 17% van de loonstijging (€ 171.000) wordt ten laste gebracht aan derden. Een bedrag van € 860.000 komt ten laste van de gemeentelijke bijdrage.

Materiële kostenstijging

Voor de ontwikkeling van de materiële kosten wordt de Index Materiële Overheidsconsumptie (IMOC) uit de MEV toegepast. In de begroting 2023 is deze IMOC bepaald op 1,5%. De grondslag voor de berekening van de materiële kostenstijging is een begrotingsbedrag van € 25,8 miljoen. Een bedrag van € 392.000 komt ten laste van de gemeentelijke bijdrage.

Door de oorlog in Oekraïne stijgen de prijzen hard. De stijging van brandstofkosten heeft met name effect op de budgetten van de VRLN.

Paraatheid brandweer

Om een verantwoorde mate van paraatheid van de brandweer te kunnen garanderen is een extra investering nodig in met name vrijwilligers, beroepspersoneel, werving en opleidingen. Op 15 maart 2019 heeft het bestuur op basis van een advies van een bestuurlijke commissie een variant gekozen die voorziet in een vangnet voor het toekomstbestendig maken van de repressieve organisatie tot en met 2023. De gekozen maatregelen leiden gefaseerd tot een kostenverhoging van € 2,18 miljoen tot en met 2023 (een ophoging van het budget met 8,8%). Door de gefaseerde invoering is hiervan in de jaarschijf 2023 een bedrag nodig van € 190.000 met name bestemd voor een kleine uitbreiding van de beroepsformatie en versterking van de specialistische opleidingen.

Onvoorzien

In de begroting 2023 is een bedrag opgenomen van € 50.000 voor onvoorzien en daarmee wordt voldaan aan het wettelijk vereiste.

De ontwikkelingen in de gemeentelijke bijdrage van 2022 naar 2023 zijn het resultaat van bovenstaande bestuurlijke afwegingen.

(bedragen in duizenden euro's)

	Bedrag	I/S
Gemeentelijke bijdrage 2022 (Kaderbrief)	59.058	S
Loonkostenstijging 2023	860	S
Materiële kostenstijging 2023	392	S
Programma Brandweezorg 2020 2023, jaarschijf 2023	190	S
Totaal gemeentelijke bijdrage 2023	60.500	S

1.2.3 Algemene dekkingsmiddelen

VRLN kent als algemeen dekkingsmiddel het saldo van de financieringsfunctie. Voor 2023 is dit saldo naar verwachting € 300.000.

Deel B   Beleidsbegroting

2   Programmaplan

2.1   Programma Publieke Gezondheid

De overheid is er om de gezondheid van burgers te bewaken en om het individu te beschermen tegen gezondheidsrisico's van buitenaf waarop zijzelf niet of nauwelijks invloed hebben, zoals infectieziekte-uitbraken en de negatieve effecten van gedrag van anderen (meeroken, huiselijk geweld). Ook stimuleert de overheid gedrag dat de gezondheid bevordert. Publieke gezondheidszorg is een vorm van zorg waar mensen niet om vragen omdat ze klachten hebben (cure) of omdat ze ondersteuning nodig hebben (care). Publieke gezondheidszorg omvat de (door individuele burgers ongevraagde) zorg die de overheid aanbiedt om ziekte en gezondheidsschade van de gehele (of groepen in de) bevolking op te sporen en te voorkomen.

Het programma Publieke Gezondheid bestaat uit drie onderdelen:

- Publieke gezondheidszorg voor de jeugd;
- Publieke gezondheidszorg algemeen en
- Publieke gezondheidszorg tijdens crisissituaties.

Richtinggevend uitgangspunt: naar gelijke kansen op gezondheid

In 2021 heeft de bestuurscommissie GGD het Manifest 'Naar gelijke kansen op gezondheid' omarmd. Het Manifest benoemt twee maatschappelijke opgaven, waaraan de gemeenten met hun partners willen werken:

- het vergroten van gelijke kansen op een gezond leven en
- makkelijker maken van gezond leven.

Ook benoemt het Manifest vier uitgangspunten voor de manier waarop deze opgaven worden opgepakt:

1. als gezamenlijke inspanning van vele betrokkenen;
2. met de GGD in een sterke rol als regionale partner;
3. via een integrale aanpak van sociaal en fysiek domein, en
4. in samenwerking met zorgverzekeraars.

Het Manifest wordt in 2022 vertaald naar het niveau van een doe-agenda per gemeente met inhoudelijke focus, rollen, taken, verwachtingen en verantwoordelijkheden.

In de tweede plaats vraagt de gedeelde focus op de ambities in het Manifest ook om aanscherping van de focus binnen de taken van de GGD. De GGD richt waar mogelijk binnen haar taken de focus op de twee centrale ambities uit het Manifest (vergroten gelijke kansen en makkelijker maken gezond leven). Dit werkt de GGD uit in een visie 2030 voor de GGD.

Algemene ontwikkelingen 2023

Jeugdgezondheidszorg: wat doet het aantal geboorten?

In 2021 zijn er in de regio zo'n 12% meer kinderen geboren dan de jaren ervoor. Dit lijkt onder andere te maken te hebben met de coronapandemie. Ieder kind dat geboren wordt in de regio, krijgt de contactmomenten op het consultatiebureau aangeboden. De GGD volgt hiermee het landelijk opgesteld Landelijk Professioneel Kader (LPK). Een stijgend geboorteaantal, of een blijvend hoog aantal geboorten, leidt voor de jeugdgezondheidszorg (JGZ) van de GGD direct tot extra werk. Er zijn simpelweg meer professionals nodig om de kinderen de zorg te kunnen bieden die in het LPK is afgesproken. Als de stijging van het aantal geboorten doorzet is uitzetting van de begroting noodzakelijk.

Jeugdgezondheidszorg: Prenataal huisbezoek

Met ingang van 1 juli 2022 is in de wet geregeld dat de jeugdgezondheidszorg een prenataal huisbezoek uitvoert bij kwetsbaren. Er wordt vanuit gegaan dat in 16,5% van de zwangerschappen een prenataal huisbezoek van 2,5 uur nodig is. Dat houdt in dat er bijna 1,5 fte verpleegkundige nodig is om dit contactmoment uit te voeren. In 2022 is de helft van deze formatie ingezet gezien de startdatum 1 juli betrof. Met ingang van 2023 wordt de totaal benodigde formatie ingezet. Gemeenten zijn hiervoor financieel gecompenseerd in het gemeentefonds en middels een begrotingswijziging is de benodigde financiering (per gemeente) toegekend aan de GGD.

Jeugdgezondheidszorg: Rijksvaccinatieprogramma

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering en bekostiging van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) valt onder verantwoordelijkheid van de gemeenten. Het gaat dan om de vaccinaties die onderdeel zijn van het Rijksvaccinatieprogramma en opgenomen in het Besluit Publieke Gezondheid.

Met ingang van 1 januari 2022 worden naast meisjes ook jongens gevaccineerd tegen HPV (Humaan Papillomavirus). Deze uitbreiding is opgenomen in het Besluit Publieke Gezondheid en heeft geleid tot een structurele ophoging van het gemeentefonds.

De vaccinaties die nog niet zijn opgenomen in het Besluit Publieke Gezondheid, maar wel onderdeel zijn van het Rijksvaccinatieprogramma, voert de GGD uit in afstemming met het RIVM en worden rechtstreeks gefinancierd door het RIVM. Dit financieringsregime is aan de orde voor de 22-wekenprik voor zwangeren tegen kinkhoest (maternale kinkhoestvaccinatie). De kosten voor zowel het vaccin als het zetten van de vaccinatie worden vergoed door het RIVM.

Verwachte mogelijke toekomstige uitbreidingen van het RVP zijn:

- Uitbreiding van het RVP voor personen van 18 tot en met 26 jaar. Aan deze groep personen worden alle vaccinaties beschikbaar gesteld die eerder voorbehouden waren voor personen tot 18 jaar. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor vaccinaties zoals opgenomen in het Besluit Publieke Gezondheid. Het vaccinatieprogramma in dit besluit beperkt zich tot personen tot 18 jaar. Hiermee zijn de vaccinaties van personen van 18 tot en met 26 jaar geen onderdeel van het gemeentelijk RVP pakket.
- Een toekomstig SARS-CoV-2 vaccin. Het vaccin zal worden opgenomen in het RVP voor de gehele bevolking. Ook hiervoor krijgen gemeenten geen medeverantwoordelijkheid.

Aansturing infectieziektebestrijding

Tijdens de herijking van het takenpakket is onder meer gesproken over de toekomst van de infectieziektebestrijding (IZB). Landelijk wordt gediscussieerd over de governance van de (opgeschaalde) IZB. Moet de aansturing landelijk plaatsvinden, regionaal of een combinatie daarvan? En hoe verhouden de aansturende partijen zich tot elkaar? En moet de aansturing veranderen in aard en omvang? Omdat hier nog veel onduidelijkheid over is, wordt in deze begroting uitgegaan van de huidige situatie. Dit houdt in dat de burgemeesters en wethouders verantwoordelijk zijn voor de aansturing en financiering van de reguliere regionale infectieziektebestrijding. Zodra er sprake is van een pandemie vindt aansturing en financiering plaats door de rijksoverheid.

Omgevingswet

De Omgevingswet, de Wet publieke gezondheid en lokale preventie/sportakkoorden bieden de mogelijkheid om gezondheidsbevordering en gezondheidsbescherming mee te nemen in ruimtelijke ontwikkelingen. Zorgen dat de gezondheid van individuen, groepen en gemeenschappen beter wordt door de omgeving gezonder te maken, door gezond gedrag te stimuleren en door gezond gedrag makkelijker te maken. Samen met onze gemeenten wordt het instrumentarium hiervoor ontwikkeld (bouwsteen gezondheid). In voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet wordt de samenwerking met gemeenten reeds gezocht.

Zorg en Veiligheid verbonden

Het kabinet zet in op het versterken van de goede samenwerking tussen zorg, welzijn, veiligheid en straf. Het ministerie van Justitie en Veiligheid benadrukt in de Rijksbegroting het belang van de rol van gemeenten. Ze geeft aan het lokaal bestuur een stevigere rol in onder andere de aanpak van huiselijk geweld maar ook van radicalisering. Ook het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) zet extra in op zorg- en veiligheidsvraagstukken. Dat is zichtbaar in de versterking van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling, de aanpak van mensenhandel, de extra middelen voor de aanpak personen met verward gedrag, de aandacht voor maatwerk en een persoonsgerichte aanpak, het versterken van de aanpak van multi-problematiek, de inzet op preventie van radicalisering en het terugdringen van recidive. Met onze wethouders en burgemeesters willen we verkennen op welke wijze de GGD de gemeenten kan ondersteunen.

Zo denken we bijvoorbeeld dat een 24/7 meldpunt voor personen met verward gedrag op de meldkamer in Maastricht waar triage plaatsvindt door GGZ-professionals van grote betekenis kan zijn voor een effectieve inzet van de politie en de ambulancedienst in Limburg.

En zo laten we ons inspireren door de resultaten die worden geboekt door de inzet elders in Nederland van de zogenaamde wijk-GGD'ers in de aanpak van (jeugd)criminaliteit en ondermijning.

Kwetsbaren en jeugd

De coronapandemie heeft laten zien dat de kwetsbaren in onze omgeving mogelijk nog harder zijn geraakt en hun kwetsbaarheid daarmee toeneemt. De aandacht voor kwetsbaren en kwetsbaarheid moet een plek krijgen in het meerjarenbeleidsplan en in de regionale en lokale preventieagenda. Onder meer vervult de GGD een rol bij de totstandkoming en duiding van de post coronamonitor van GGD GHOR Nederland. Dit is gestart in het najaar van 2021 en loopt door in 2022 en 2023. De financiering hiervan vindt door GGD GHOR Nederland en VWS plaats.

Internationale medewerkers

De coronapandemie heeft duidelijk gemaakt dat extra aandacht voor gezondheidsbevordering onder de doelgroep medewerkers uit het buitenland noodzakelijk is. Daarnaast is uit onderzoek gebleken dat internationale medewerkers in mindere mate gebruik maken van hulpverleningsvoorzieningen in vergelijking met Nederlanders zonder migratieachtergrond. In samenspraak met gemeenten en zorgpartners wil de GGD de gezondheidsvraagstukken in onze regio in kaart brengen, waarbij het onder meer gebruik maakt van de beschikbare regiobeelden.

2.1.1 Publieke gezondheidszorg voor de jeugd

Het beoogd maatschappelijk effect van de publieke gezondheidszorg voor de jeugd betreft:

Het creëren van een gezonde en veilige basis voor alle kinderen, met gelijkwaardige kansen in de maatschappij.

Om kinderen goed te begeleiden, problemen vroegtijdig te signaleren en ontwikkelende complexe problematiek te voorkomen, is een ander samenspel met ouders en hun kinderen nodig. We moeten komen tot een nieuwe samenwerking tussen partijen die bij het opgroeien van kinderen betrokken zijn; naast jeugdgezondheidszorg, gemeentelijke toegang en jeugdzorg, ook onderwijs en voorschoolse voorzieningen en de eerstelijns en tweedelijns zorg en Veilig Thuis. Het is een grote opgave om de ingezette cultuuromslag vorm te geven en nieuwe verbindingen en initiatieven te realiseren. Voorwaarde hiervoor is een stevige positie van preventie in het jeugddomein en een doorgaande, integrale keten van preventie tot curatie.

Taakherschikking

De in 2021 gestarte taakherschikking binnen de jeugdgezondheidszorg heeft tot doel om verpleegkundigen zodanig op te leiden, dat zij een aantal taken van jeugdartsen over kunnen nemen. Dit is onder andere een antwoord op de krapte aan jeugdartsen en draagt bij aan de bedrijfscontinuïteit van de jeugdgezondheidszorg in de regio. Het gaat bij deze taakherschikking om zeven contactmomenten op het consultatiebureau welke grotendeels door de jeugdverpleegkundige worden uitgevoerd. Waar sprake is van een verhoogd risico, of meer complexiteit, blijft de jeugdarts degene die het consult afneemt. Dat gaat om zo'n 30% van de gevallen.

De planning van de opleiding taakherschikking kent een totale duur van 2,5 jaar. Deze is gestart in februari 2021 en werd volgens planning afgerond tegen de zomer van 2023. Echter, vanwege krapte in de bezetting en een hoog verzuim als gevolg van corona, is de opleiding tijdelijk stilgelegd en daarmee vertraagd. Verwacht wordt dat de einddatum een half jaar opschuift naar eind 2023.

De investering ten behoeve van het scholingstraject bedraagt € 450.000 en is in 2020 reeds voorzien. Dit betekent dat de gemeenten hier geen extra financiële bijdrage voor gaan betalen, ook niet wanneer de opleiding vertraagd gegeven wordt.

Na de implementatie van taakherschikking dalen de personeelskosten met € 95.000 per jaar. De loonkosten van een jeugdverpleegkundige zijn immers lager dan van een jeugdarts.

Met welke prestaties wordt het beoogd maatschappelijk effect gerealiseerd?

Om voor alle kinderen een gezonde en veilige basis te creëren, met gelijkwaardige kansen in de maatschappij, zijn een aantal strategische doelen geformuleerd. Met het realiseren van deze doelen wordt een zo groot mogelijke impact gerealiseerd op de (publieke) gezondheid van de jeugd. De doelen, met hun vertaling in prestaties, zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties
Veilig en gezond opgroeien van alle kinderen in Limburg-Noord, inclusief de nieuwkomers.	Uitvoeren basispakket JGZ voor alle kinderen (88.500)	Aanbieden van contactmomenten (85.000 consulten, verdeeld over 20 fysieke consultatiebureaus) conform Landelijk Professioneel Kader en professionele richtlijnen
Verkleinen gezondheidsverschillen	Aanbieden van extra zorg voor kinderen met extra zorgbehoeften	Aanbieden van extra contactmomenten.
Proactief inspelen op behoeften van gemeenten, ouders en kinderen op het gebied van JGZ	Uitvoeren lokaal aanbod JGZ	<ul style="list-style-type: none"> - Aanbieden zorg op maat. - Differentiatie in aard, frequentie en discipline van contactmomenten.
Optimale start voor alle kinderen	Aanbieden van zorg op maat in eerste 1.000 dagen van het kind	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren pre- en perinataal aanbod. - Participatie JGZ preventieagenda. - Participatie Kansrijke Start. - Uitvoeren programma Nu Niet Zwanger
Bestrijden van door vaccinatie te voorkomen infectieziekten op individueel en populatieniveau	Minimaal 95% van kinderen (WHO-norm) is gevaccineerd conform RVP, en de vaccinatiegraad van HPV in minimaal 65%.	Uitvoeren Rijksvaccinatieprogramma (55.000 vaccinaties), inclusief de 22 wekenprik voor zwangere vrouwen (4.000 vaccinaties).
Faciliteren beleidsontwikkeling publieke gezondheid jeugd	Informereren en adviseren van gemeenten over gezondheidsbeleid op basis van monitoring, rapportage en onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> - Opstellen Integrale Jeugd rapportage. - Gezondheidsmonitor kind en jeugd. - Borgen jeugdgezondheidszorg in lokale uitvoeringsplannen
Sluitend aanbod van preventieve en gespecialiseerde zorg	Samenwerking in sociaal domein versterken	Deelname aan lokale coalities.

Continue verbetering van publieke gezondheidszorg voor de jeugd	Signaleren kansen, ontwikkelingen en bedreigingen en samenbrengen van diverse informatiebronnen	Uitvoeren van verdiepend onderzoek en het adviseren over trends en ontwikkelingen.
---	---	--

2.1.2 Publieke gezondheidszorg algemeen

Het beoogd maatschappelijk effect van de algemene publieke gezondheidszorg betreft:

Bijdragen aan een gezonde en veilige leefomgeving door verspreiding van besmettelijke infectieziekten te voorkomen of vroegtijdig te signaleren, de bevolking te beschermen tegen gezondheidsbedreigende factoren en het stimuleren van een gezonde leefstijl en -omgeving.

Dit maatschappelijk effect wordt gerealiseerd middels infectieziektebestrijding, medische milieukunde, forensische geneeskunde en technische hygiënezorg.

Infectieziektebestrijding

De GGD is actief in het voorkomen, opsporen en bestrijden van infectieziekten zoals kinkhoest, hepatitis B en legionellose. We garanderen een 24-uurs bereikbaarheid voor het melden hiervan en melden deze binnen de wettelijk gestelde termijn. Het opsporen en bestrijden van tuberculose (TBC) vindt met name plaats onder zowel risicogroepen, zoals asielzoekers en immigranten, als ook onder personen die in contact komen met mensen uit risicogroepen, de contactgroepen. In 2023 verwacht de GGD nog werkzaamheden te verrichten in de pandemiebestrijding. Dit in opdracht van en met financiering door het Ministerie van VWS.

Ook richt de GGD zich op de seksuele gezondheid van de burgers in onze regio. Seksualiteit is in alle levensfasen een belangrijke antecedent voor een goed ervaren gezondheid. Dit reikt verder dan het opsporen en bestrijden van seksueel overdraagbare aandoeningen (SOA's). Bijvoorbeeld door in gesprek te gaan met kwetsbare vrouwen/partners/stellen over een kindervens, zodat zij een bewuste en eigen keuze kunnen maken ter voorkoming van een onbedoelde zwangerschap. Dit gaat via het programma Nu Niet Zwanger. Ook zet de GGD zich in om het gesprek over genegenheid en intimiteit zo toegankelijk mogelijk te maken.

Daarnaast ziet de GGD meerwaarde in het geven van reizigersadvies en -vaccinaties om infectieziekten te voorkomen. Het juiste consult met de juiste vaccinatie verkleint de kans dat infectieziekten binnen onze regio uitbreken. De GGD vervult hierin meer en meer een expertrol. In 2020 en 2021 ondervond reizigersadviesing hinder van de coronapandemie. De vraag is met meer dan 90% teruggelopen en activiteiten beperkten zich tot het vaccineren van beroepsgroepen. In de begroting 2023 is geen rekening gehouden met beperkingen als gevolg van de coronapandemie. Indien hier wel sprake van is, ontstaat er derving van inkomsten. Om de inkomstderving financieel zo goed mogelijk op te vangen, worden de kosten omlaag gebracht. Dit doet de GGD onder meer door personeel in te zetten in de pandemiebestrijding, waar een financieringsstroom van het Ministerie van VWS voor beschikbaar is.

Medische milieukunde

De GGD stelt zich steeds meer op als proactieve adviseur van de gemeenten rondom medisch milieukundige zaken. Het provinciaal asbest-aanvalsplan blijft onder de aandacht. Daarnaast zet de GGD zich in om de medische milieukunde een herkenbare plek te geven in de Omgevingswet.

Forensische geneeskunde

De lijk- en euthanasieschouw is een wettelijke taak voor de gemeenten. Binnen onze regio hebben de gemeenten de GGD aangewezen voor de uitvoering van deze taak. Voor politie en justitie voert de GGD forensisch medisch onderzoek en medische arrestantenzorg uit. De GGD borgt de beschikbaarheid en bereikbaarheid van forensisch artsen. Landelijke schaarste aan professionals maakt dit uitdagend. Om beschikbaarheid en bereikbaarheid te garanderen wordt samengewerkt met andere GGD'en en in het bijzonder met de GGD Zuid-Limburg. Hiermee is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten waarbij beide GGD'en zich inzetten om de dienstverlening in de regio duurzaam te borgen. Daarbij wordt onder meer gewerkt met de inzet van forensisch verpleegkundigen.

De aantallen uitgevoerde lijk- en euthanasieschouwingen kent de afgelopen jaren een geleidelijke toename. Tegelijkertijd is de financiering hiervan ondergebracht in een vaste gemeentelijke bijdrage. Deze bijdrage is in het jaar 2021 zo'n € 75.000 te laag gebleken. Wanneer de aantallen zich op een soortgelijke manier blijven ontwikkelen, is het tekort in 2023 naar verwachting zo'n € 125.000. De inhoudelijke en financiële trend wordt in het jaar 2022 met het bestuur besproken. Eventuele besluiten naar aanleiding van deze bespreking kunnen leiden tot een aangepaste gemeentelijke bijdrage in 2023.

Technische hygiënezorg

De GGD adviseert bij evenementen en bij risicolocaties. Daarnaast voert zij inspecties uit op naleving van de gezondheidsvoorschriften ten behoeve van vergunningverlening aan tattoo- en piercingshops, op verzoek van de gemeenten bij seksinrichtingen en op verzoek van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) bij asielzoekerscentra. De technische hygiënezorg richt zich mede door deze controlerende activiteiten ook op preventie infectieziekten. Ten tijde van de pandemie heeft inspecties op evenementen nagenoeg niet plaatsgevonden. In de begroting van 2023 wordt rekening gehouden met het hervatten van inspecties bij evenementen.

Toezicht houden

Vanuit de Wet Kinderopvang (WKO) houdt de GGD toezicht op locaties waar kinderen opgevangen worden. Met ingang van 2022 zijn er landelijke voorstellen voor het ophogen van het aantal steekproeven op gastouder. Tot op heden was de richtlijn om jaarlijks op 5% van het aantal bureaus een steekproef te doen. De landelijke voorstellen richten zich op jaarlijks tenminste 50%. Besluitvorming hierover ligt voor aan de bestuurscommissie GGD.

Met welke prestaties wordt het beoogd maatschappelijk effect gerealiseerd?

Om bij te dragen aan een gezonde en veilige leefomgeving door verspreiding van besmettelijke infectieziekten te voorkomen of vroegtijdig te signaleren, de bevolking te beschermen tegen gezondheidsbedreigende factoren en het stimuleren van een gezonde leefstijl en –omgevingen, zijn een aantal strategische doelen geformuleerd. Met het realiseren van deze doelen wordt een zo groot

mogelijke impact gerealiseerd op de algemene (publieke) gezondheid. De doelen, met hun vertaling in prestaties, zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties
Het voorkomen of vroegtijdig signaleren van besmettelijke infectieziekten	Signaleren en bestrijden van infectieziekten en monitoren vaccinatiegraad	<ul style="list-style-type: none"> - Afhandelen van meldingen van infectieziekten (minimaal 95% binnen de wettelijke normtijden) - Op specialisaties infectieziektebestrijding, tuberculose (30 patiënten met ziekteverschijnselen in behandeling en 45 geïnficeerden zonder ziekteverschijnselen in beeld), seksuele gezondheid (2.200 consulten), reizigersadvisering (11.500 consulten, 15.000 vaccinaties): <ul style="list-style-type: none"> i. Preventieve en voorlichtingsactiviteiten geven zowel individueel als in groepsverband, als aan risicogroepen ii. Voorlichting en advies over hygiëne en gezondheid iii. Bijdragen aan kennisontwikkeling en activiteiten t.b.v. antibioticaresistentie en infectiepreventie iv. Uitvoeren van bron- en contactonderzoek v. Screening op en behandeling van infectieziekten
Het beschermen van de bevolking tegen gezondheidsbedreigende factoren en het stimuleren van een gezonde leefstijl en -omgeving	Signaleren van factoren die gezondheidsrisico's met zich mee brengen en het bevorderen van een leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag	<ul style="list-style-type: none"> - Gezondheidsmonitor Volwassenen en ouderen opstellen - Uitvoeren verdiepend onderzoek naar gezondheid en -gezondheidsrisico's - Uitvoeren forensisch geneeskundige zorg: <ul style="list-style-type: none"> <i>i. Lijkschouw (600 maal) bij vermoeden niet-natuurlijke dood en euthanasie (275 verklaringen)</i> <i>ii. Forensisch medisch onderzoek bij incidenten, huiselijk geweld, zedenzaken en kindermishandeling.</i> <i>iii. Afname alcohol- en drugscontroles en medische arrestantenzorg (1.500 controles)</i> <i>iv. Opstellen letselbeschrijvingen (50 stuks)</i> - (Pro)actief adviseren over gezondheidsrisico's op gebied van milieu en ruimtelijke ordening, als ook over de leefomgeving in relatie tot de gezondheid. En voorlichting over voorkomende gezondheidsbedreigende factoren, o.a. asbest, gewasbeschermingsmiddelen, eikenprocessierups, hitte, houtkachels en windmolens (200 maal) - Adviseren over gezondheidsrisico's van gevaarlijke stoffen (10 adviezen) - Ondersteunen van gemeenten bij invoering Omgevingswet en borging van gezondheid in omgevingsvisies en -plannen

Het houden van toezicht	Uitvoeren van toezicht op de kinderopvang en vergunde bedrijven	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren van jaarlijkse onderzoeken bij kinderdagverblijven (KDV), buitenschoolse opvang (BSO), gastouderbureaus (GOB), en gastouders (GO) (500 jaarlijkse onderzoeken) - Uitvoeren van onderzoek bij aanvraag nieuwe opvanglocatie - Uitvoeren overige onderzoeken bij KDV, BSO, GOB en GO - Inspecteren en adviseren van tattoo- en piercingshops (50 stuks), (tijdelijke) huisvestinglocaties vluchtelingen en statushouders (2 azc's) en seksbedrijven
Continue verbetering van de algemene publieke gezondheidszorg	Signaleren kansen, ontwikkelingen en bedreigingen en samenbrengen van diverse informatiebronnen	Uitvoeren van verdiepend onderzoek en het adviseren over trends en ontwikkelingen

2.1.3 Publieke gezondheidszorg tijdens crisissituaties

Het beoogd maatschappelijk effect van publieke gezondheidszorg tijdens crisissituaties betreft:

Beperken van gezondheidsschade bij crisissituaties door voorbereiding op en coördinatie van zorg bij ongevallen en rampen, als ook het borgen van opgeschaalde publieke gezondheidsprocessen.

De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) - als onderdeel van het programma Crisisbeheersing - draagt in crisissituaties zorg voor coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening. Preventief adviseert ze gemeenten en andere (overheids)organisaties op dat gebied. De GGD is vanuit het programma Publieke Gezondheid verantwoordelijk voor publieke gezondheidsprocessen. Hieronder vallen opgeschaalde infectieziektebestrijding, opgeschaalde medische milieukunde, psychosociale hulpverlening en gezondheidsonderzoek bij rampen. De GHOR en de GGD borgen de opgeschaalde publieke zorg.

Vanaf het jaar 2020 is binnen de opgeschaalde infectieziektebestrijding als gevolg van de coronapandemie een intensief programma gelopen onder financiering van VWS. Indien er in 2023 nog activiteiten in het kader van de coronapandemie doorlopen, is het uitgangspunt dat de bijbehorende kosten volledig door VWS gefinancierd worden.

Met welke prestaties wordt het beoogd maatschappelijk effect gerealiseerd?

Om gezondheidsschade bij crisissituaties te beperken door voorbereiding op, en coördinatie van zorg bij ongevallen en rampen, als ook het borgen van opgeschaalde publieke gezondheidsprocessen, zijn een aantal strategische doelen geformuleerd. Met het realiseren van deze doelen wordt een zo groot

mogelijke impact gerealiseerd op de algemene (publieke) gezondheid. De doelen, met hun vertaling in prestaties, zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties
Regie op en voorbereiding van de geneeskundige hulpverlening bij crises	Zorginstellingen zijn zich bewust van hun rol en eigen verantwoordelijkheid binnen de zorgketen	Actuele informatie over de mate van voorbereiding en continuïteit in de zorgketen.
Bijdragen aan de borging van geneeskundige hulpverlening	Adviseert over crisisbeheersing om zorgcontinuïteit verstoring te beperken, als ook over risicobeheersing om crises te voorkomen	<ul style="list-style-type: none"> - Adviseren en bieden van ondersteuning t.a.v. crisisbeheersing aan partners in de zorgketen om een positieve bijdrage te leveren aan zorg continuïteit. - Bijdragen aan multidisciplinaire advisering over evenementen en infrastructurele projecten aan gemeenten, andere overheden en bedrijven (mede in relatie met de nieuwe Omgevingswet).
Coördineren, aansturen en regisseren van de geneeskundige hulpverlening tijdens crisissituaties	Borgen van een kwalitatief hoogstaande crisisorganisatie die 24/7 paraat is.	<ul style="list-style-type: none"> - Voldoen aan normen zoals vastgelegd in het Geneeskundig Crisisplan. - Continue beschikbaarheid van gekwalificeerde crisisfunctionarissen. - Uitvoeren van activiteiten voor ontwikkeling en blijvende vakbekwaamheid d.m.v. een actueel opleidingsplan (OTO-plan). - Borging beschikbaarheid van materieel (vervoer, communicatiemiddelen en kleding) permanent op orde.
	Verbinden van geneeskundige hulpverlening met openbare orde en veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> - Informatiemanagement t.b.v. instellingen. - Realiseren van een systeem t.b.v. informatie uitwisseling in de zorgketen in het kader van rampenbestrijding en crisisbeheersing.
	Visie zelfredzaamheid GHOR en veiligheidsregio ten uitvoering brengen	<ul style="list-style-type: none"> - Analyseren van zelfredzaamheid kwetsbare groepen. - Bieden van handelingsperspectieven tijdens rampen en crisis. - Adviseren van sociale netwerken en zorginstellingen rondom verminderd zelfredzamen.

Beperken van gezondheids-schade	Borgen opgeschaalde publieke gezondheids-processen en ondersteunen bevoegd gezag bij incidenten met (mogelijke) maatschappelijke onrust	Inzetten van psychosociale hulpverlening, medische milieukunde, opgeschaalde infectieziektebestrijding en het opstarten van een gezondheidsonderzoek bij rampen. Als ook het adviseren van bevoegd gezag.
---------------------------------	---	---

2.1.4 Programmakosten

De lasten van het programma Publieke Gezondheid bedragen € 19,2 miljoen exclusief de toerekening van overhead. Dat is € 37 per inwoner. De gemeenten dekken met hun bijdragen € 15,1 miljoen van de programmalasten. Dat is € 29 per inwoner.

Programma Publieke Gezondheid

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2023
Lasten	19.159
Baten	19.147
Algemene dekkingsmiddelen	0
Onvoorzien	0
Geraamd saldo van baten en lasten	13
Stortingen in reserves	2
Ontrekkingen van reserves	15
Geraamd resultaat	0

De storting van € 2.000 en onttrekking van € 15.000 heeft betrekking op de reserve kapitaallasten huisvesting Oranjelaan Roermond.

De lasten van GHOR zijn opgenomen in de begroting van programma Crisisbeheersing, omdat daar ook het merendeel van de baten wordt verantwoord.

2.2 Programma Brandweezorg

Het programma Brandweezorg bestaat uit drie onderdelen:

- Risicobeheersing;
- Incidentbestrijding;
- Preparatie.

Richtinggevende uitgangspunten

In de Bestuurscommissie Veiligheid bestaat brede steun voor de richting waarin de brandweer in onze regio zich wil door ontwikkelen. Hiermee zijn de belangrijkste lijnen voor de komende jaren vastgelegd. De hierin benoemde bouwstenen waarmee verder gebouwd wordt, zijn:

- de behapbare basis;
- risicogerichte specialismen;
- een flexibel repressief organisatiemodel;
- gebiedsgerichte opkomsttijden in het volgende dekkingsplan;
- toekomstbestendige brandweezorg, met inachtneming van de 'deeltijdrichtlijn', en
- informatiegestuurd werken en continu ontwikkelen van onze kennis.

Algemene ontwikkelingen 2023

Deeltijdregeling brandweervrijwilligers

In Nederland bestaat een hybride stelsel van beroeps- en vrijwillige brandweermensen. De Europese Deeltijdrichtlijn dreigt de vrijwilligheid onder druk te zetten. De Minister van Justitie en Veiligheid heeft aangegeven dat vrijwilligheid echt vrijwillig moet zijn en dat sluit niet aan bij kazernering van vrijwilligers. Daarnaast moet een onderscheid worden gemaakt in het takenpakket tussen vrijwilligers en beroepsbrandweermensen.

Een extern bureau heeft uitgerekend dat de stelselwijzing in onze regio € 1,2 mln. kosten met zich meebrengt. De bestuurlijke lijn is dat wijzigingen als gevolg Europese wetgeving door het Rijk moeten worden vergoed.

Versterking paraatheid brandweer

Conform beleidsplan 2020-2023 wordt voor incidentbestrijding en preparatie uitvoering gegeven aan de bestuurlijk vastgestelde derde jaarschijf versterking paraatheid. Dit leidt tot een geplande verhoging van de bijdrage in 2023 met een bedrag van € 190.000.

2e loopbaanbeleid

In 2006 is het 2e loopbaanbeleid bij de brandweer geïntroduceerd. Het gaat over medewerkers incidentbestrijding in de 24-uursdienst. Onder voorwaarde van medische geschiktheid mogen deze medewerkers maximaal 20 jaar werken in deze bezwarende functie. Werkgever en werknemer spannen zich gezamenlijk in om een goede vervolgstap, de zogenaamde 2e loopbaan van de werknemer, mogelijk te maken naar een niet bezwarende functie binnen dan wel buiten de organisatie. In 2021 heeft de brandweer het tweede loopbaanbeleid geactualiseerd. De noodzakelijke kostenstijging is verdisconteerd in de begroting.

Repressief Organisatieplan 3.0

Op 11 juni 2021 heeft de Bestuurscommissie Veiligheid het Repressief Brandweer Organisatieplan (RBOP 3.0) vastgesteld. In het Repressief Brandweer Organisatieplan (RBOP 3) zijn keuzes gemaakt voor een toekomstig bestendige inrichting van de repressieve functie.

De keuzes ten aanzien van de personele capaciteit spitsen zich toe op de organisatie van specialistische taken en het niet langer invullen van gekazerneerde diensten door vrijwilligers als gevolg van taakdifferentiatie.

De keuzes ten aanzien van de materiële voorzieningen gaan over een efficiënter gebruik van het materieel en eerst besparen om te kunnen investeren. De keuzes ten aanzien van huisvesting zijn nog niet allemaal uitgekristalliseerd. De samenvoeging van de posten Heythuysen en Roggel is reeds in het budgettair kader verwerkt. De bouw van de nieuwe centrumpost in Venray brengt hogere lasten met zich mee. De financiële vertaling van een nieuwe centrumpost in Roermond is onderwerp van onderzoek.

Samenvattend is er sprake van een budgettair neutrale invulling van het RBOP 3.0: de besparingen worden ingezet voor noodzakelijke nieuwe investeringen en een noodzakelijke uitbreiding van de beroepscapaciteit.

Actualisatie investeringsprogramma materiaal brandweer

Het investeringsprogramma brandweer wordt geactualiseerd naar de periode 2022 - 2030. Op voorhand is duidelijk dat het budget voor kapitaallasten in deze periode niet toereikend is. Daar zijn twee redenen voor aan te wijzen. In de eerste plaats is het materieel in de regionalisering naar VRLN overgekomen zonder btw. De vervanging vindt met btw plaats en daaruit vloeit dus een kostenstijging voort. In de tweede plaats zijn de specificaties in de loop van de tijd gewijzigd en dat is van invloed op de aanschafprijs. De verwachting is dat de omvang pas zichtbaar wordt in de jaren na 2023. Voor de tijdelijke opvang van deze verwachte tekorten hebben we de afgelopen jaren de egaliseringsreserve kapitaallasten brandweezorg gevormd.

Energietransitie en duurzaamheid

De energietransitie is een ontwikkeling op wereldniveau. Dit maakt deel uit van het Beleidsplan Brandweer, praktijkervaringen en landelijke ontwikkelingen. Enerzijds moet de eigen organisatie de overstap maken naar niet-fossiele energie en anderzijds moet de organisatie voorbereid zijn op incidenten met een ander karakter als gevolg van de energietransitie.

We willen een veilige energietransitie faciliteren door vroegtijdig te adviseren over de gevolgen van beleidskeuzes die bij lokale gemeenten en regionaal spelen. In 2021 is een verkennend onderzoek uitgevoerd. De vervolgstap is deze aanbevelingen en adviezen te vertalen in beleid en het maken van een plan van aanpak. In 2023 voeren we dit plan uit.

Door de energietransitie veranderen de ongevallen en incidenten waarmee we te maken krijgen. Hier moet ons personeel voor opgeleid en getraind zijn. Ook moeten ze voor de bestrijding van dit soort nieuwe incidenten beschikken over specifieke materialen.

Werken met de Omgevingswet

Naar alle waarschijnlijkheid treedt de Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging Bouw (Wkb) op 1 januari 2023 in werking. Versterking van de adviesrol van de veiligheidsregio aan de voorkant is de uitdaging waar we samen met gemeenten en ketenpartners in de regio aan werken. Risicobeheersing

adviseert de gemeenten en provincie bij de totstandkoming van de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de omgevingsvergunningen. In 2023 ligt de focus op het adviseren bij het omgevingsplan en het borgen van veiligheid en gezondheid bij de grote maatschappelijke opgaven: de energietransitie, klimaatadaptatie, vergrijzing en de woningbouwopgave. Daar bereiden wij ons op voor. De juiste informatie te verstrekken over risico's, inzicht te geven in de gevolgen voor veiligheid en gezondheid en een handreiking te geven hoe dit in een omgevingsplan geborgd kan worden. Daarnaast zal 2023 in het teken staan van ervaring opdoen, oefenen en monitoren samen met gemeenten en ketenpartners.

Informatiegestuurd werken

VRLN heeft in haar beleidsplan 2020 - 2023 informatiegestuurd werken als kernwaarde opgenomen. Informatie wordt steeds belangrijker zowel in de voorbereiding op incidenten als in de preventieve taken. Hiervoor is binnen de gehele veiligheidsregio een programma Informatie & Techniek gestart. In dit programma krijgen vraagstukken rondom informatievoorziening, ICT en innovatie een plek. Binnen brandweezorg hebben we veel data ter beschikking. In 2021 zijn we gestart met het inrichten van een systeem dat deze data beschikbaar kan stellen en kan opwaarderen tot bruikbare informatie en kennis. Ook is er in 2021 gestart met de modernisering van de Mobiele Operationele Informatievoorziening in de brandweervoertuigen. In 2022 en 2023 maken we de vervolgstap naar het structureel inbedden van business intelligence in de brandweerorganisatie.

Risicogericht adviseren

We zien dat het thema veiligheid steeds vaker in verschillende samenwerkingsverbanden inhoud en betekenis krijgt. Dat vraagt om een heldere definiëring van de verantwoordelijkheid en rol van de adviseur risicobeheersing. Daarnaast kan risicogericht adviseren niet zonder goede en betrouwbare informatie. Het verwerven van kennis over nieuwe risico's en het doen van onderzoek wordt steeds belangrijker. We sluiten als regio aan op de landelijke ontwikkelingen met betrekking tot positionering van risicobeheersing en leveren een actieve bijdrage door de regionale projecten op gebied van informatiegestuurd werken.

Brandveilig Leven

Brandveilig Leven heeft een strategisch meerjarenbeleidsplan gemaakt. Op inhoudelijk vlak volgen de ontwikkelingen elkaar in rap tempo op, denk aan de rookmelderverplichting, energietransitie en klimaatverandering. De rol van Brandveilig Leven is veranderd. We zoeken steeds meer de structurele samenwerking op met ketenpartners. Er is landelijk én regionaal een ontwikkeling zichtbaar waarbij steeds vaker een integrale benadering van preventie de voorkeur krijgt, zowel bij doelgroepen als partnerorganisaties. Alleen over brandveiligheid spreken is niet meer voldoende. We werken doelgroepgericht en verbinden onderwerpen en thema's met elkaar. Op het juiste moment de juiste focus aanbrengen is daarbij cruciaal voor de uitvoering van Brandveilig Leven projecten en campagnes. De focus richt zich op het werven van voldoende vrijwilligers, het door-ontwikkelen van de digitale dienstverlening en de samenwerking met maatschappelijke instellingen en het onderwijs.

Natuurbrandbeheersing

In 2023 geven we uitvoering aan het interregproject natuurbrandbeheersing. Dit project geeft een vervolg aan de grensoverschrijdende samenwerking in Limburg met de Duitse partners, de beide

veiligheidsregio's, natuurpartijen en provincie Limburg. Doel van dit project is om de ingezette samenwerking te borgen, een dekkend preventief beleid voor Limburg te implementeren en voorbereid te zijn op een effectieve bestrijding van natuurbranden: tijdig signaleren, voorkomen van uitbreiding van brand en effectieve bestrijding waarbij onnodige beschadiging van de natuurwaarden wordt voorkomen.

2.2.1 Risicobeheersing

Gemeenten willen een veilige woon- en leefomgeving voor hun inwoners. Sociale veiligheid is daarbij een belangrijk aandachtsveld, maar ook doelen op het vlak van de fysieke veiligheid zoals vermindering van het aantal incidenten en calamiteiten zijn voor gemeenten erg belangrijk. Hierbij werken zij samen met professionals, zoals politie en veiligheidsregio. Ook zetten zij in op versterken van de betrokkenheid en vergroting van het zelfoplossend vermogen van hun inwoners en ondernemers. De veiligheidsregio helpt gemeenten hierbij. Binnen risicobeheersing biedt zij gemeenten deskundige hulp bij het voorkomen en beperken van (brand)incidenten en bij het indammen van brandrisico's. Daarnaast wordt er specifiek aandacht gegeven aan het voorkomen van branden en ongevallen door het stimuleren van brandveilig gedrag bij burgers, organisaties en bedrijven (voorheen Brandveilig Leven). In vergunningstrajecten zorgt de veiligheidsregio voor deskundige advisering op het gebied van de ruimtelijke, industriële en gebruiksveiligheid en in bouwtrajecten. Als onderdeel van de veiligheidsketen richt risicobeheersing zich onder meer op het mogelijk maken van een veilige en effectieve inzet van de hulpdiensten bij calamiteiten. De regio werkt vanuit het begrip 'meerlaagse veiligheid' waarbij in iedere fase van het realiseren van een ruimtelijke ontwikkeling of bouwwerk een passend instrument ingezet kan worden om fysieke veiligheid te vergroten. Risicobeheersing adviseert tevens over bereikbaarheid en aanwezige bluswatervoorzieningen zodat hulpdiensten effectief op kunnen treden bij calamiteiten.

Activiteiten 2023

Het programmaonderdeel risicobeheersing bestaat uit meerdere taakvelden (hieronder A t/m E).

A Ruimtelijke veiligheid

De veiligheidsregio brengt adviezen uit gericht op het beheersen van omgevingsrisico's. De advieswerkzaamheden omvatten: externe veiligheid bestemmingsplannen, omgevings- en trajectbesluiten, routing gevaarlijke stoffen, infrastructurele wijzigingen, realiseren van bluswatervoorzieningen en keurmerk veilig ondernemen. Doel is om in een zo vroeg mogelijk stadium veiligheidsrisico's in beeld te brengen en mee te laten wegen in de beleidskeuzes die gemaakt worden.

Prestatie indicatoren

Snelle, adequate en kwalitatief hoogwaardige adviezen over maatregelen, voorzieningen en voorschriften om omgevingsrisico's te beperken en te beheersen.

Jaarlijks gaat het gemiddeld om 250 tot 300 adviesaanvragen in het kader van omgevingsvisies, omgevingsplannen en omgevingsvergunning inclusief bluswater en bereikbaarheid.

B Industriële veiligheid

De veiligheidsregio voert werkzaamheden uit gericht op het adviseren over, toezien op en eventueel handhaven van de beheersing van industriële risico's. Tot deze werkzaamheden behoren het beoordelen van veiligheidsrapporten, aanwijzing van bedrijfsbrandweren, advies op het gebied van opslag van vuurwerk en explosieve stoffen, advies externe veiligheid Wet Milieubeheer en inspecties en handhaving BRZO (Besluit Risico Zware Ongevallen).

Prestatie indicatoren

Snelle, adequate en kwalitatief hoogwaardige adviezen over maatregelen, voorzieningen en voorschriften om industriële risico's te beperken en te beheersen. Adequate controle in het kader van handhaving door middel van toezicht en inspecties.

Jaarlijks gaat het gemiddeld om 12 BRZO-inspecties en 10-20 adviezen in het kader van aanvragen voor een milieuvergunning en behandeling incidentmeldingen.

C Bouwveiligheid

De veiligheidsregio adviseert over brandveiligheidsaspecten bij bouwvergunningtrajecten: over te nemen bouwkundige maatregelen, technische installaties, bereikbaarheid en bluswatervoorzieningen op objectniveau. Controles tijdens en na de bouw maken deel uit van deze werkzaamheden.

Prestatie indicatoren

Snelle, adequate en kwalitatief hoogwaardige adviezen over maatregelen, voorzieningen en voorschriften over brandveiligheidsaspecten in het kader van bouwvergunningtrajecten. Adequate controle in het kader van handhaving door middel van toezicht en inspecties.

Jaarlijks worden gemiddeld 900 adviesrapporten uitgebracht en 20 controles uitgevoerd. Speerpunt is het verhogen van de kwaliteit van onze dienstverlening aan gemeenten, door:

- nog meer aan de voorkant mee te denken zodat gemeenten niet verrast worden door ons advies in een lopende aanvraag:
- het borgen van maximale afstemming bij complexe trajecten en
- de risicogerichte benadering goed te borgen in het adviesformat.

D Gebruiksveiligheid

De veiligheidsregio adviseert over brandveilig gebruik van bouwwerken en bij risicovolle en/of grootschalige evenementen. Hiertoe behoort de advisering omgevingsvergunning en melding brandveilig gebruik, de advisering en het toezicht bij grootschalige en risicovolle (B- en C-) evenementen en het toezicht op brandveilig gebruik.

Daarnaast voert de veiligheidsregio activiteiten uit specifiek gericht op het verkleinen van het risico op brand door menselijk handelen. Concrete activiteiten zijn de ervaringsprogramma's binnen de Risk Factory voor scholieren, zorginstellingen, het voorlichten en trainen van kwetsbare groepen en het trainen van ambassadeurs (bij voorkeur door het opzoeken van een structurele samenwerking met zorgorganisaties en woningcorporaties).

Prestatie indicatoren

Snelle, adequate en kwalitatief hoogwaardige adviezen over maatregelen, voorzieningen en voorschriften bij het gebruik van bouwwerken en bij evenementen.

Jaarlijks gaat het gemiddeld om 1.500 gebruikscontroles, 300 adviezen in het kader van brandveilig gebruik en 500 adviezen in het kader van evenementenadvisering.

Brandveilig Leven

Specifiek onderdeel binnen gebruiksveiligheid is Brandveilig Leven, waarbij specifiek aandacht gegeven wordt aan het voorkomen van branden en ongevallen door het stimuleren van brandveilig gedrag bij burgers, organisaties en bedrijven. In totaal worden ruim 300 voorlichtingsactiviteiten Brandveilig Leven uitgevoerd.

We maken hierbij in toenemende mate gebruik van vrijwilligers en ambassadeurs (intermediairs). Een belangrijk onderdeel is dan ook het werven en trainen van intermediairs. Om dit te bereiken zoeken we onder meer aansluiting bij opleidingen voor mensen die werkzaam worden bij kwetsbare groepen in de samenleving (bijvoorbeeld MBO Verzorgende).

Het team Brandveilig Leven werkt daarnaast samen met de overige collega's van Risicobeheersing om vraagstukken en uitdagingen gezamenlijk aan te gaan en zorgt er tevens voor dat brandweerposten de juiste (methodische) ondersteuning krijgen bij het uitrollen van lokale initiatieven zoals voorlichtingsactiviteiten.

E Onderzoek en beleid

Binnen risicobeheersing verzorgt VRLN de beleidsvoorbereiding (of levert een bijdrage aan) op diverse terreinen en onderwerpen.

Prestatie indicatoren

Adequate en kwalitatief hoogwaardige beleidsadviezen die bijdragen aan een effectieve en efficiënte organisatie van de brandweerpreventie, gebaseerd op de nieuwste inzichten en ontwikkelingen.

Indicatoren (risicobeheersing als geheel)

- **Goed en op tijd:** wij adviseren in een vroegtijdig stadium vanuit vakinhoudelijke professionaliteit, onafhankelijk en risicogericht.
  - *Wij zijn aan de voorkant betrokken bij nieuwe ontwikkelingen en aanvragen zodat veiligheid meegenomen kan worden in de fase van integrale belangenafweging. Het percentage vooroverleggen ten opzichte van het aantal adviesaanvragen toont een stijgende lijn.*
  - *De medewerkers risicobeheersing voldoen aan de landelijk vastgestelde kwaliteitscriteria. Dit is vastgelegd in het dashboard ontwikkeling vakmanschap.*
  - *Met iedere medewerker wordt jaarlijks een ontwikkelgesprek gevoerd.*
  - *Onze adviezen voldoen aan de interne standaard voor kwaliteit (kwaliteitskaart). Dit wordt jaarlijks beoordeeld op basis van een steekproef.*
  - *Wij voeren een tevredenheidsonderzoek uit met betrekking tot onze dienstverlening en scoren daarbij een ruimvoldoende.*
- **Co-creatie:** wij werken samen met partners aan veiligheidsvraagstukken, leveren een onderbouwde bijdrage aan integraal advies en maken waar mogelijk de verbinding op inhoud.
  - *Het aantal partners waar wij structureel mee samenwerken toont een stijgende lijn.*
  - *Per programma geven wij minimaal 1 voorbeeld van een nieuw samenwerkingsinitiatief.*
  - *Wij meten de kwaliteit van de samenwerking met partners d.m.v. een enquête.*

-
- **Informatie gestuurd:** wij faciliteren gemeentelijke beleidskeuzes en beïnvloeden brandveilig gedrag door het verzamelen, analyseren en duiden van data en vertalen dit naar een regionaal brandrisicoprofiel en regionaal/lokaal veiligheidsbeeld.
    - *Iedere gemeente beschikt over een kwalitatieve rapportage over brandveiligheid/naleefgedrag bij risicovolle objecten in de gemeente.*
    - *Een actueel overzicht van de meest voorkomende oorzaken van brand in de regio is beschikbaar.*
    - *Leveren wij digitale kaartinformatie over risico's aan incidentbestrijding en aan gemeenten.*
-

2.2.2 Incidentbestrijding

De veiligheidsregio voert de operationele brandweezorg uit. Deze omvat het voorkomen en bestrijden van branden en van ongevallen anders dan brand die gevaar voor mens en dier (kunnen) opleveren (verkeersongevallen, bedrijfsongevallen, waterongevallen en ongevallen met gevaarlijke stoffen). De veiligheidsregio beschikt hiervoor over 30 brandweerposten. Het werk wordt uitgevoerd door beroepsmedewerkers (24 uursdienst en dagdienstmedewerkers) en ongeveer 800 vrijwilligers. Naast de basiszorg omvat incidentbestrijding ook het grootschalig en specialistisch optreden van de brandweer. Bij incidenten van grotere omvang is het aspect van slagkracht van belang. Aan de hand van het provinciaal risicoprofiel en de hierin genoemde incidenttypen is bepaald hoe groot de slagkracht minimaal moet zijn. Aangezien het gros van de incidenttypen zich in elke gemeente kan voordoen, is gekozen voor een zodanige verdeling van capaciteit dat de slagkracht overal binnen de landelijke tijdsnormen kan worden geformeerd. Deze capaciteit is overigens al aanwezig; het is de som van de eenheden die nodig zijn voor de snelle eerstelijns brandweezorg in de gemeenten. Voor het bestrijden van complexe incidenten beschikt de brandweer over specialistische teams die de lokale posten ondersteunen met extra kennis, ervaring en uitrusting.

Activiteiten 2023

Een verdere ontwikkeling van de repressieve organisatie Brandweer Limburg-Noord is op weg naar de brandweer in 2030; een repressieve brandweerorganisatie die flexibel, rationeel en robuust is ingericht om snel en adequaat incidenten te kunnen bestrijden. Vrijwillig waar het kan en beroepsmatig daar waar het moet en met ruimte voor burgerhulpverlening.

Snel en adequaat betekent dat de basisbrandweezorg georganiseerd blijft vanuit de lokale brandweerposten. Eenvoudige technieken en tactieken en een verregaande standaardisering maken dat de lokale vrijwilliger de basisincidenten in zijn of haar verzorgingsgebied kan bestrijden: werken vanuit een behapbare basis.

Aanvullend op de vrijwillige posten die op basis van vrije instroom werken, creëren we waar en wanneer nodig een beroepsmatige schil van gegarandeerde paraatheid.

De focus van de specialistische teams ligt op hoogwaardige kennis van en ervaring met complexe incidenten en minder op de opkomsttijd. Door ombuigingen en het maken van scherpe maar verantwoorde keuzes worden de extra kosten van taakdifferentiatie en andere externe ontwikkelingen zoveel als mogelijk gecompenseerd.

Prestatie indicatoren

Een parate brandweerorganisatie die adequaat en voldoende snel reageert op de gemiddeld 4.000 meldingen per jaar (waarvan 2.500 prio 1 en 1.500 prio 2).

Indicatoren

- Regionaal: in de praktijk wordt 50% van de maatgevende incidenten (brand in een gebouw) binnen de wettelijke opkomsttijd voor dat specifieke soort gebouw bereikt door de eerste eenheid.
- Bij prio-1 meldingen is het streven een uitruktijd van maximaal 5 minuten te halen bij vrijwillige posten en anderhalve minuut bij beroepsposten en posten met een SI-2T (moment van alarmering tot aan moment van de uitruk).

2.2.3 Preparatie

De kwaliteit van de operationele brandweezorg is sterk afhankelijk van de vakbekwaamheid van de medewerkers, de inzetbaarheid van het materieel en de operationele voorbereiding. Deze aspecten zijn verenigd binnen het onderdeel Preparatie.

Vakbekwaamheid bestaat uit het opleiden (vakbekwaam worden) en oefenen (vakbekwaam blijven) van het brandweerpersoneel. Dit is vastgelegd in kwalificatieprofielen en in wet- en regelgeving. Het onderdeel materieel is gericht op het onderhoud en aankoop van materieel van de brandweer. Operationele voorbereiding verzorgt alle procedures en data zoals die nodig zijn binnen Brandweezorg en is de verbindende schakel naar de ketenpartners en meldkamer.

Activiteiten 2023

Speciaal te benoemen activiteiten voor 2023 zijn:

- Zoveel als mogelijk voldoen aan de grote opleidingsvraag van nieuwe vrijwilligers.
- Opleiding en training specialistische teams.
- Invoering gebiedsgerichte opkomsttijden.
- Grote aanbestedingen materieel.
- Uitvoering RBOP 3.0.
- Ontwikkelingen conform Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) zoals genoemd in het "beleids- en bestedingsplan 2020-2024 meldkamers".
- Inzet vrijwillig en beroeps instructeurs in balans.

Prestatie indicatoren

Een goed geoefende, voorbereide en toegeruste brandweerorganisatie, conform landelijk vastgestelde standaarden. Jaarlijks zijn er leergangen voor gemiddeld 200 medewerkers en vrijwilligers, met als hoofdmoot de leergangen manschap, chauffeur, pompbediener en bevelvoerder. Jaarlijks zijn er 20 tot 40 reguliere oefenmomenten voor elke brandweeredwerker (vrijwilligers en beroeps).

Indicatoren

- Alle ruim 850 operationeel inzetbare medewerkers voldoen aan de landelijke branche-standaard voor vakbekwaamheid.
- Actuele planvorming, objectinformatie, procedures, inzetvoorstellen en dekkingsplan.
- De kazernes voldoen aan onderhoudsniveau 3 van de NEN2767-norm.
- Al het materieel voldoet aan de daarvoor geldende kwaliteitsstandaard en/of keurmerk en wordt periodiek gekeurd.

2.2.4 Programmakosten

De lasten van de programma Brandweezorg bedragen € 33,4 miljoen (exclusief toerekening overhead). Dat is € 64 per inwoner. De gemeenten dekken met hun bijdragen € 27,7 miljoen van de programmalasten. Dat is € 53 per inwoner.

Tabel programma Brandweezorg

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2023
Lasten	33.431
Baten	33.396
Algemene dekkingsmiddelen	0
Onvoorzien	0
Geraamd saldo van baten en lasten	35
Stortingen in reserves	137
Onttrekkingen van reserves	172
Geraamd resultaat	0

De storting van € 137.000 en onttrekking van € 172.000 hebben betrekking op de reserve onderhoud brandweergebouwen.

2.3 Programma Crisisbeheersing

De veiligheidsregio fungeert als een platform voor de verschillende partijen in de crisisbeheersing. Zij draagt zorg voor een collectief en dynamisch beeld en analyse van risico's in de regio alsmede voor advies en communicatie over deze risico's en mogelijke maatregelen. Daarnaast draagt zij zorg voor (de inzet van) een gedegen voorbereide, vakbekwame, parate en professionele crisisorganisatie, en voor het structureel leren en verbeteren van deze taken. Het programma Crisisbeheersing bestaat uit de volgende onderdelen:

- Crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking;
- Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio (GHOR);
- Gemeentelijke processen en
- Multidisciplinaire samenwerking op en met Meldkamer Limburg.

Richtinggevende uitgangspunten

Door de Bestuurscommissie Veiligheid is benadrukt dat de VRLN inzet op versterking van de informatiesturing en de internationale netwerkontwikkeling. Daarnaast is de synergie met GHOR en Oranje Kolom van grote betekenis.

Naar analogie van de visie op de brandweer werkt een bestuurlijke begeleidingsgroep aan een visie op Crisisbeheersing in 2030.

2.3.1 Crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking en GHOR

Het onderdeel crisisbeheersing voert de multidisciplinaire taken uit. Dit onderdeel is primair verantwoordelijk voor de multidisciplinaire kernfuncties, ruimtes, (informatie)voorzieningen en wettelijke planfiguren en heeft een regierol in de samenwerking met de (keten)partners.

Crisisbeheersing:

- onderhoudt daartoe de benodigde contacten, netwerken en convenanten met partners en buurregio's in binnen- en buitenland;
- informeert en adviseert burgers, partners en bestuur omtrent risico's en maatregelen, onder andere door monitoring en analyse van kwetsbaarheden en dreigingen, risicocommunicatie, evenementenadvies en participatie in de Risk Factory;
- ontwikkelt en beheert gezamenlijke plannen, (opschaling)procedures, informatievoorziening, multidisciplinaire piketten, pools, ruimtes en andere (digitale) resources;
- coördineert de multidisciplinaire voorbereiding, informatie-uitwisseling, vakbekwaamheid en daadwerkelijk optreden van betrokken diensten en (keten)partners en
- bewaakt de kwaliteit van de crisisbeheersing middels monitoren, evalueren en leren.

De GHOR is belast met de coördinatie, voorbereiding, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en grootschalige ongevallen en met de advisering van andere overheden en organisaties op dat gebied.

Doelstelling is dat de geneeskundige partners naadloos kunnen opschalen van reguliere naar opgeschaalde geneeskundige hulpverlening en dat de betrokken organisaties daarbij als samenhangende keten kunnen optreden, zodat slachtoffers van rampen en crises optimale zorg kan worden geboden.

Daarvoor zijn enerzijds afspraken (convenanten) met partners van belang. Anderzijds is een goede relatie met de partners op alle niveaus minstens zo belangrijk.

Een specifieke activiteit vormt de geneeskundige advisering bij evenementen.

Informatiemanagement GHOR

Landelijk gezien is informatieontsluiting en toegankelijkheid van informatie, mede ten behoeve van ketenpartners, in doorontwikkeling. De GHOR Limburg-Noord heeft zich versterkt met een specialist informatiemanagement en een adviseur informatievoorziening om daarbij aan te kunnen sluiten. Het informatiemanagement wordt in de komende jaren doorontwikkeld.

Activiteiten 2023

Crisisbeheersing formuleert in het licht van de kerntakendiscussie en evaluatie van de Wvr in 2022 haar toekomstvisie. In de eerste contouren daarvan, de evaluatie Wvr en het beleidsplan vinden we aanleiding om in 2023 in te zetten op:

- Update risicoprofiel; In 2023 is de update van het provinciale risicoprofiel voorzien. Daarin willen we een stap zetten naar een meer dynamische methodiek, waardoor er met meer regelmaat een bestuurlijke dialoog gevoerd kan worden over prioriteiten binnen crisisbeheersing.
- Versterking van de netwerk- en regierol; Naar aanleiding van de adviezen die door de commissie Evaluatie Wvr zijn gedaan ten aanzien van rol en positie van de GHOR, bevolkingszorg en crisiscommunicatie in crisisbeheersing. We gaan gezamenlijk met GHOR en Oranje Kolom op zoek naar synergie. Daarnaast richten we onze inspanningen op extern netwerkmanagement, zowel regionaal als nationaal en internationaal.
- Informatiegestuurd werken; dit is de basis voor moderne crisisbeheersing. We bouwen verder op het Veiligheidsinformatie Knooppunt (VIK) (de 2e fase) en in Zuid-6-verband aan producten voor informatiegestuurde veiligheid en structurele innovatie. Dit vergt naast de incidentele investeringen die deels middels subsidies worden ingezet ook in toenemende mate structurele middelen voor beheer en borging.
- Ketenmanagement en informatiemanagement; multidisciplinair maar ook specifiek binnen de GHOR worden deze thema's verder doorontwikkeld. Informatiemanagement met name in de preparatiefase, met aandacht voor regievoering op het informatienetwerk, -proces en -producten. De GHOR werkt hierbij samen met en draagt bij aan multidisciplinair informatiemanagement en creëert voor de witte keten een 'single source of truth'.
- Betrokkenheid inwoners; In 2022 starten we mede vanuit de evaluatie Hoogwater met trajecten om de verbinding met de inwoners voor, tijdens en na de crisis structureel te verbeteren. De verwachting is dat deze trajecten in 2023 hun toepassing in de volle omvang gaan krijgen. Daarmee wordt tevens geïnvesteerd in de versterking én ontschotting van risico- en crisiscommunicatie.
- Doorontwikkeling van de crisisorganisatie; in het licht van de evaluatie Wvr, de visie op crisisbeheersing en het programma versterking crisisbeheersing worden vanaf 2022 verdere aanpassingen aan de crisisorganisatie verwacht. Ook evaluatiepunten uit diverse crises tot dan toe worden hierin meegenomen, mogelijk leidend tot een aanpassing in het regionaal crisisplan in 2023 of 2024.

Prestatie indicatoren

Crisisbeheersing draagt zorg voor actuele plannen, snelle en adequate opschaling en inzet van vakbekwame medewerkers, belast met GHOR- en multidisciplinaire processen crisisbeheersing. Daarvoor worden onderstaande inspanningen (indicatoren) geleverd.

Indicatoren

Evenementen advisering Risicobeheersing

- Op alle adviesaanvragen in het kader van vergunningverlening voor een B- of C-evenement (ongeveer 325 per jaar) is advies uitgebracht binnen 10 werkdagen, ingaand vanaf het moment dat een adviesverzoek met complete aanvraag is ingediend.

Vorbereiding:

- Tenminste 90% van multidisciplinaire plannen, werkinstructies en operationele informatie wordt tenminste eenmaal per 3 jaar gecontroleerd op actualiteit waarbij de versiedatum wordt aangepast.
- Met alle structurele partners en buurregio's is jaarlijks contact en zijn afspraken vastgelegd
- Het MOTO-aanbod (multidisciplinair opleiden-traineren-oefenen) voorziet in tenminste 2 oefenmomenten per functionaris per jaar.
- (M)OTO-deelname door GHOR-functionarissen en multi-functionarissen (i.c. leiders en informatiemanagers) voldoet aan de norm van minimaal 2 momenten per functionaris per jaar.
- De paraatheid en vakbekwaamheid van GHOR-functionarissen en multi-functionarissen is actueel en inzichtelijk.
- De GHOR heeft inzicht in de voorbereiding van instellingen, zorgaanbieders, regionale ambulancevoorziening en diensten die een taak hebben in de geneeskundige hulpverlening én continuïteit van zorg moeten garanderen.

Crisisbestrijding:

- Individueel niveau: de kernfuncties crisisbeheersing zijn in 80% van de gevallen na alarmering binnen de normtijd uit het Regionaal Crisisplan aangevangen met hun werkzaamheden.
- Teamniveau: de teams beginnen in 80% van de gevallen in een naar oordeel van de leider voldoende complete samenstelling binnen de normtijd uit het Regionaal Crisisplan met het eerste overleg.

Evalueren en leren:

- Alle GRIP-incidenten en aanvullend de multidisciplinaire gebeurtenissen waarvoor dit gevraagd wordt, worden geëvalueerd en verwerkt in een periodieke nieuwsbrief.
- Jaarlijks wordt op basis van alle evaluaties een trendanalyse met leer- en verbeterpunten gegenereerd en vastgesteld.

2.3.2 Gemeentelijke processen

De Oranje Kolom (gemeentelijke crisisorganisatie) is belast met de coördinatie en uitvoering van de processen Bevolkingszorg tijdens een crisis. Deze processen zijn: crisiscommunicatie, publieke zorg, omgevingszorg, nazorg, informatiemanagement en ondersteuning (bestuurlijk, juridisch en facilitair). De Oranje Kolom richt zich voornamelijk op de operationele voorbereiding en preparatie van functionarissen die tijdens een incident in actie moeten komen. Dit gebeurt door opleidingen en deelname aan mono- en multidisciplinaire trainingen en oefeningen. De Oranje Kolom valt inhoudelijk onder verantwoordelijkheid van de coördinerend gemeentesecretaris en functioneel onder de veiligheidsregio (werkgeverschap).

Voor de Oranje Kolom zijn ongeveer 290 functionarissen actief, verdeeld over 17 sleutelfuncties in 14 bovenlokale, 3 interlokale en 8 lokale pools. Gemeentelijke functionarissen komen zo'n 300 keer per jaar in actie.

Activiteiten 2023

Passend binnen de landelijke toekomstagenda zal de Oranje Kolom blijven werken aan de positionering van het proces bevolkingszorg binnen de veiligheidsregio. Daarbij blijven wij continu werken aan de (bestuurlijke) verbinding tussen de 15 gemeenten en hun medewerkers.

Bevolkingszorg

In 2023 staat het borgen van het nieuwe Handboek Bevolkingszorg centraal. Het handboek wordt in 2022 opgeleverd, passend binnen de Landelijke Toekomstagenda Bevolkingszorg. Het opleiden, trainen en oefenen in de nieuwe structuur is een logisch vervolg op de doorontwikkeling van bevolkingszorg. Daarbij wordt landelijke uniformiteit nagestreefd.

Crisiscommunicatie

In het kader van de versteviging van crisiscommunicatie wordt verder ingestoken op het concept van 'continu communiceren' waarbij de focus komt te liggen op een vloeiende overgang van corporate-, naar risico-, naar crisiscommunicatie en weer terug. De nieuwe website met 'liveblog'-functionaliteit is hier een eerste stap in. De nieuwe persinformatietool (PINT) is hier het vervolg op.

Operationele inzetbaarheid

Vanwege interne organisatieontwikkelingen en de continue externe adaptatie aan nieuwe en 'ongekende' crises blijft vakbekwaamheid van gemeentefunctionarissen onze topprioriteit. Bij alle processen staat zelfredzaamheid en burgerhulpverlening centraal. De vanzelfsprekendheid van het proces 'Nafase' voor partners blijft daarbij een aandachtspunt.

Verstevigen nevenfunctie

Wij blijven werken aan het vergroten van de aantrekkingskracht van de crisisnevenfuncties voor gemeenteambtenaren en aan de inbedding van bevolkingszorgrollen in de bestaande gemeentelijke functieprofielen. Dit heeft onze dagelijkse aandacht.

Prestatie indicatoren

Indicatoren

Operationele voorbereiding:

- Van de functionarissen binnen de Oranje Kolom die actief zijn binnen de multidisciplinaire teams neemt iedere functionaris minimaal 1x per jaar deel aan een multidisciplinaire bijscholing of oefening.
- Elke functionaris binnen de Oranje Kolom neemt minimaal 1x per jaar deel aan een monodisciplinaire opleiding of oefening.
- Alle nieuwe functionarissen die binnen de Oranje Kolom actief zijn, volgen een startbekwaamheidstraject voor de functie die zij gaan uitoefenen.

Incidentbestrijding:

- In alle gevallen zijn de teams na alarmering binnen de gestelde opkomsttijden operationeel.

2.3.3 Meldkamer

De meldkamerfunctie is voor Limburg-Noord belegd bij de Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg. Het technisch beheer hiervan is per 2020 overgedragen aan de LMS. Het personele beheer voor brandweer (centralisten) en crisisbeheersing (calamiteitencoördinatoren) is overgedragen aan Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Regie en kaderstelling is echter een gedeelde verantwoordelijkheid voor beide veiligheidsregio's. De calamiteitencoördinatoren functioneren in dit kader als vooruitgeschoven post van crisisbeheersing op de meldkamer, met verschillende taakaspecten:

- warm ten behoeve van 24/7 geborgde eenhoofdige multidisciplinaire leiding en delen van multidisciplinaire incidentinformatie;
- lauw ten behoeve van de operationele informatievoorziening rond kwetsbaarheden, dreigingen en omgevingsbeelden in de regio en
- koud ten behoeve van een aantal multidisciplinaire voorbereidingstaken op de meldkamer (opleiding, oefening, procedures etc.).

Op landelijk niveau zijn budgetten voor de LMS beschikbaar gesteld en daarvoor is budget afgeroomd bij de partners en dus ook bij de veiligheidsregio's. We gaan er vanuit dat er geen aanvullende bijdrage van VRLN wordt gevraagd.

2.3.4 Programmakosten

De lasten van de programma Crisisbeheersing bedragen € 5,1 miljoen (exclusief toerekening overhead). Dat is € 10 per inwoner. De gemeenten dekken met hun bijdragen € 4,5 miljoen van de programmalasten. Dat is € 8 per inwoner.

Tabel programma Crisisbeheersing

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2023
Lasten	5.137
Baten	5.007
Algemene dekkingsmiddelen	0
Onvoorzien	0
Geraamd saldo van baten en lasten	130
Stortingen in reserves	0
Ontrekkingen van reserves	130
Geraamd resultaat	0

De onttrekking van € 130.000 vindt plaats in de reserve transitieformatie meldkamer.

2.4 Programma Bedrijfsvoering/Overhead

Het programma bedrijfsvoering is ondersteunend aan de beleidsinhoudelijke programma's en bestaat uit de activiteiten met betrekking tot personeel & organisatie, financiën, control, informatie & automatisering, facilitaire ondersteuning, inkoop, juridische zaken en communicatie.

Uitgangspunten die worden gehanteerd:

- Ondersteunend aan het primair proces, binnen wet- en regelgeving en de inhoudelijke kaders die door het bestuur zijn gesteld;
- Functioneren binnen financiële kaders die samenhangen met de bestuurlijk vastgestelde begroting;
- Functionerend binnen de door de organisatie gebruikte kwaliteitssystemen;
- Werken op basis van informatie delen en toegankelijkheid, waarbij digitalisering – met als randvoorwaarde een goede borging van aspecten van informatieveiligheid en privacy – actief wordt opgepakt;
- Duurzame inzetbaarheid van vitale en veerkrachtige medewerkers;
- Duurzame bedrijfsvoering gericht op het tegengaan van verspilling van middelen, menselijk kapitaal en energie.

Ontwikkelingen 2023

In 2019 heeft Berenschot de overheadkosten van VRLN vergeleken met 12 andere veiligheidsregio's. Uit deze benchmark is gebleken dat de overheadkosten van VRLN aansluiten bij het gemiddeld niveau in de sector, met uitzondering van de kosten voor huisvesting die relatief hoog liggen.

Het bestuur heeft daarop opdracht gegeven tot een strategische huisvestingsverkenning, gericht op het reduceren van de huisvestingskosten. De verkenning heeft opgeleverd dat er – rekening houdend met relevante uitgangspunten op het gebied van onder andere kosten, gebruiksmogelijkheden, duurzaamheid – besparingen mogelijk zijn door een aantal locaties af te stoten en/of te verplaatsen. De voorstellen worden verder uitgewerkt en getoetst op consequenties voor de inwoners. Definitieve voorstellen worden medio 2022 aan het bestuur voorgelegd.

Het managementteam van de VRLN heeft zichzelf ten doel gesteld de generieke overhead van de VRLN te beperken tot 15% van de totale personele capaciteit. Dit is een realistische doelstelling als rondom hoogwaardige specialistische vraagstukken de samenwerking kan worden ingevuld met gemeenten, andere gemeenschappelijke regelingen en andere veiligheidsregio's en GGD-en. Dit gebeurt in toenemende mate. Een voorbeeld is de inkoop: dat gebeurt vrijwel altijd in gezamenlijkheid met partners. De VRLN wil graag op meer terreinen met gemeenten samenwerken om daarmee te voorkomen dat hoogwaardig specialisme bij derden moet worden ingehuurd, bijvoorbeeld bij de arbeidsrechtelijke kennis over de WNRA, een chieff information security officer (CISO) en deskundigheid rond het beheer van gebouwen.

Tevens wordt er gewerkt aan het terugdringen van administratieve lasten door digitalisering.

Net als alle gemeenten wordt de VRLN geconfronteerd met toenemende ICT kosten. In het bijzonder het thema informatieveiligheid vraagt veel aandacht. De VRLN moet voldoen aan NEN7510 normering en de BIO richtlijnen. Vooral nog wordt dit geëffectueerd door binnen de opgaven te prioriteren en budgetten om te buigen (nieuw voor oud).

Op personeelsgebied speelt vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt een belangrijke rol. De VRLN speelt op deze en andere personele uitdagingen in door de ontwikkeling van een strategisch personeelsbeleid, waarin onder meer het stimuleren van mobiliteit en het intensiveren van contacten met universiteiten en hogescholen worden opgenomen. Met deze contacten wordt beoogd studenten te interesseren voor stages of een werkring binnen de VRLN.

2.4.1 Programmakosten

In de begroting van de veiligheidsregio worden de kosten van de bedrijfsvoering verdeeld over de inhoudelijke programma's en op die wijze verrekend in de gemeentelijke bijdrage. De gemeente kan namelijk geen overheadkosten van de veiligheidsregio toevoegen aan haar eigen overheadkosten. Op basis van de omvang van de programma's gaat een vast percentage van 60% van de generieke overhead naar de veiligheidsprogramma's Brandweezorg en Crisisbeheersing en 40% naar Publieke Gezondheid. Binnen de programma's wordt de overhead toebedeeld aan onderdelen op basis van de omvang van de lasten. Een deel van de overheadkosten worden gedekt uit de overige baten.

De lasten van de programma Bedrijfsvoering bedragen € 14,8 miljoen. Dat is € 28 per inwoner. De gemeenten dekken met hun bijdragen € 13,3 miljoen van deze lasten. Dat is € 25 per inwoner.

Tabel Bedrijfsvoering/Overhead

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2023
Lasten	14.711
Baten	14.457
Algemene dekkingsmiddelen	300
Onvoorzien	50
Geraamd saldo van baten en lasten	3
Stortingen in reserves	305
Onttrekkingen van reserves	308
Geraamd resultaat	0

De storting van € 305.000 vindt voor € 15.000 plaats in de bestemmingsreserves ten behoeve van dekking kapitaallasten gebouw Nijmeegseweg en Drie Decembersingel, € 60.000 in de reserve assurantie eigen risico en € 230.000 in de reserve onderhoud kantoorgebouwen.

De onttrekking van € 308.000 heeft voor € 41.000 betrekking op de reserve ter dekking van de kapitaallasten gebouw Nijmeegseweg en Drie Decembersingel en voor € 267.000 op de reserve onderhoud kantoorgebouwen.

2.5 Risk Factory

Vanaf mei 2019 bezoeken doelgroepen het realistisch educatiecentrum Risk Factory, waar beleven van gezondheid en veiligheid centraal staat. Met realistische en interactieve scenario's ervaren doelgroepen (on)gezondheid en (on)veiligheid én leren ze hoe te handelen. Levensechte ervaringen veranderen de kijk op risico's. En dat geeft zelfvertrouwen om – als het er echt op aankomt – de juiste beslissingen te nemen.

Doelgroepen

In mei 2019 is gestart met een overeenkomst met vier schoolbesturen in het primair onderwijs. Dit aantal is uitgebreid naar 18. De ambitie de Risk Factory uit te breiden voor de doelgroep senioren is snel gerealiseerd, door een samenwerking met KBO Limburg. Daarnaast vindt er een verkenning plaats naar de komst van nieuwe doelgroepen, waaronder statushouders en internationale medewerkers.

Breed verspreiden van kennis, opgedane ervaringen en (nieuwe) inzichten

Door evaluaties bij de doelgroepen en inhoudelijke inbreng van partners wordt de aansluiting bij de belevingswereld van de doelgroep én bij maatschappelijke ontwikkelingen geborgd. Dit heeft, naast doorontwikkeling van bestaande scenario's, geleid tot ontwikkeling van nieuwe scenario's: 'hygiëne' (GGD), 'gezond omgaan met internet' en 'babbeltuc' voor senioren (Politie), online weerbaarheid/shame sexting voor leerlingen (Ministerie Justitie en Veiligheid, GGD, Politie), noodsituaties (Veiligheidsregio, GGD, Brandweer, Ambulancezorg) en ondermijning (RIEC).

Blijvende afstemming met Zuid-Limburg

Vanaf het allereerste moment is gepoogd Zuid-Limburg te betrekken bij de ontwikkeling van de Risk Factory in Limburg-Noord. Er zijn diverse contactmomenten geweest, zowel met bestuurders als met ambtenaren. Er begint zich bestuurlijke interesse af te tekenen. We hopen dat dat leidt tot het gezamenlijk doorontwikkelen van de Risk Factory in Limburg.

Potentiële nieuwe Risk Factories

In Midden- en West-Brabant komt daadwerkelijk een Risk Factory per maart 2022. In Amsterdam-Amstelland en Zuid-Holland-Zuid zijn ze vergevorderd met de businesscase in opdracht van hun bestuur. Zes veiligheidsregio's hebben interesse, maar nog geen bestuurlijke opdracht. De komst van meerdere Risk Factories is positief, zo kan er samen ontwikkeld worden en is het aansluiten van landelijke partners makkelijker. Een landelijke vereniging is in oprichting.

Governance

De Risk Factory is voor een periode van 5 jaar (tot medio 2024) als projectorganisatie ondergebracht binnen de juridische context van gemeenschappelijke regeling VRLN. Er is een onderzoek gestart naar de voor- en nadelen van een andere inrichting van de governance. Te denken valt bijvoorbeeld aan het onderbrengen in een stichting waarin een burgemeester en een wethouder vanuit VRLN lid zijn van het stichtingsbestuur of participeren in een Raad van Toezicht. Bij voordelen denken wij eerst en vooral aan het verbreden van de (bestuurlijke) betrokkenheid van de publieke en private partners die samenwerken aan het realiseren van de doelstellingen van de Risk Factory. Wellicht biedt dat tevens een opening voor verbreding van de financiële basis onder de Risk Factory.

3 Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In 2015 heeft het Algemeen Bestuur besloten een algemene reserve van maximaal € 1.250.000 aan te houden.

Concrete risico's

In het kader van risicomanagement vragen wij aandacht voor een aantal concrete risico's.

Coronapandemie

De kosten van de bestrijding van de coronapandemie van de GGD en de veiligheidsregio worden vergoed door het Rijk. De afrekening over 2020 en 2021 zijn nog niet definitief vastgesteld door VWS.

Datalek GGD systeem CoronIT, en HPZone (Lite)

Aan het begin van 2021 is bekend geworden dat bij een datalek bij de GGD-en in Nederland de persoonsgegevens van 6,5 miljoen mensen uit de softwaresystemen, die gebruikt worden bij het plannen van test- en vaccinatieafspraken en het uitvoeren van bron- en contactonderzoek, toegankelijk waren voor onbevoegden en daarmee beschikbaar waren voor illegale datahandel. De Stichting Initiatieven Collectieve Acties Massaschade (Stichting ICAM) stelt namens hun cliënten de Staat aansprakelijk voor de door het datalek bij de GGD-en veroorzaakte schade. Ook individuele GGD-en en veiligheidsregio's zijn aangeschreven door de Stichting ICAM. De Stichting ICAM claimt een schadevergoeding van € 500 voor elke Nederlander van wie de persoonsgegevens in de GGD-systemen zijn opgeslagen.

Informatieveiligheid

Met de toenemende digitalisering neemt het belang van informatieveiligheid toe, daar we merken dat de digitale kwetsbaarheden en dreigingen ook toenemen. De VRLN heeft de afgelopen tijd geïnvesteerd in hard- en software om informatiesystemen veiliger te maken. De komende jaren worden er aanvullend diverse maatregelen ondernomen, zoals het implementeren van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De BIO geldt als basisnormenkader voor de overheid op informatiebeveiliging. De VRLN wil de maatregelen binnen twee jaar volledig implementeren. Daarnaast wil de VRLN samenwerken met andere veiligheidsregio's en GGD-en om de kwetsbaarheid van onze organisatie te verminderen. De VRLN zou graag zien dat software voor cruciale processen op een landelijke infrastructuur draait in plaats van dat veiligheidsregio's en GGD-en hier eigenstandig in opereren. Tot slot is de VRLN van mening dat op landelijk niveau een Security Operation Center moet worden ingericht om individuele veiligheidsregio's en GGD-en bij te staan in het monitoren van dreigingen en de kwalificatie van incidenten. Hoog specialistische kennis moet worden ingezet als cyberincident onverhoopt optreedt.

De gevolgschade van een cyberincident is niet te kwantificeren.

Deeltijdregeling brandweervrijwilligers

In Nederland bestaat een hybride stelsel van beroeps- en vrijwillige brandweermensen. De Europese Deeltijdrichtlijn dreigt de vrijwilligheid onder druk te zetten. De Minister van Justitie en Veiligheid heeft aangegeven dat vrijwilligheid echt vrijwillig moet zijn en dat sluit niet aan bij kazernering van vrijwilligers. Daarnaast moet een onderscheid worden gemaakt in het takenpakket tussen vrijwilligers en beroepsbrandweermensen. VRLN kiest er voor hoog specialistisch taken te beleggen bij beroepsbrandweermensen. Door materiële voorzieningen te verminderen is financiële ruimte gevonden om de beroepscapaciteit uit te breiden.

Er zijn met het Rijk nog geen afspraken gemaakt over de vergoeding van meerkosten die voortvloeien uit de stelselwijziging. Een extern bureau heeft uitgerekend dat deze wijziging in onze regio € 1,2 mln. kosten met zich meebrengt. De bestuurlijke lijn is dat wijzigingen als gevolg Europese wetgeving door het Rijk moeten worden vergoed.

Krappe arbeidsmarkt

De krappere arbeidsmarkt maakt het moeilijk medewerkers te vinden. Het risico bestaat dat de bezetting niet op orde is en afgesproken prestaties om die reden niet kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast nemen kosten om leemtes in de planning te ondervangen met tijdelijke inhuur van medewerkers toe en is de inspanning die geleverd wordt om verloop van medewerkers op te vangen groot. Het personeelsplan 2022-2030 wordt in juli 2022 aan het bestuur voorgelegd.

Ondernemersrisico

Er bestaan onzekerheden ten aanzien van aanvullende inkomsten door (mogelijke) veranderingen in wet- en regelgeving en overige (externe) ontwikkelingen.

In 2021 was als gevolg van de coronapandemie sprake van een forse omzetsderving bij reizigersvaccinaties. Bij VWS is het verlies (omzet minus kosten) van € 625.000 gedeclareerd.

Voorwaardelijk pensioen medewerkers Zorggroep

Op 1 januari 2012 is de jeugdgezondheidszorg voor 0-4 jarige overgedragen van de Zorggroep naar VRLN. Met de overgang van de medewerkers van de Zorggroep naar VRLN is het deelnemerschap van de collega's overgekomen van de Zorggroep bij Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PfZW) beëindigd. Op basis van artikel 18 lid 4 van het sociaal plan garandeert VRLN dat het voorwaardelijk pensioen na overdracht van pensioenrechten naar het ABP bij dat pensioenfonds ten minste gelijk is aan dat bij het PfZW. Om dit te bewerkstelligen is met het ABP in 2011 'Behoud Voorwaardelijke Inkoop' overeengekomen. Dat is de financiële techniek waarmee overdracht van rechten plaats kan vinden. In 2020 heeft het ABP de voorwaardelijke pensioenrechten opgenomen.

Over de hoogte van de rechten van individuele medewerkers staan nog vragen open. Als gevolg daarvan is dit dossier nog niet definitief afgesloten. Mocht compensatie nodig zijn dan gaat dat om een bedrag van maximaal € 135.000.

Financiële kengetallen

Netto schuldquote

Het kengetal netto schuldquote, ook wel bekend als de netto-schuld als aandeel van de inkomsten, zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeenschappelijke regeling. De netto schuldquote geeft aan of de gemeenschappelijke regeling investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast geeft het kengetal inzicht in de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. In de uitgave 'Houdbare Gemeentefinanciën' van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (100%) dit als voldoende kan worden bestempeld. Voor veiligheidsregio's wordt 80% als norm aangehouden. VRLN blijft onder de norm.

Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe financieel gezonder de gemeenschappelijke regeling. De solvabiliteit van de organisatie wordt door de wetgever in toenemende mate als onderdeel gezien van de sturings- en verantwoordingsinformatie.

VRLN is in staat haar kortlopende en langlopende schulden te voldoen. De lage rentestand is behulpzaam want de duurdere leningen met een hoger rentepercentage worden indien mogelijk vervangen door goedkopere leningen met een lager rentepercentage.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn voornamelijk de gemeentelijke bijdragen en de rijksbijdrage. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Het percentage voor VRLN ligt ultimo 2023 op 0,6 %. Dit verhoudingsgetal is positief, wat betekent dat de structurele lasten gedekt worden door structurele baten.

Genoemde kengetallen zijn in volgende tabel weergegeven.

Financiële kengetallen

(in percentages)

	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Netto schuldquote	57,8%	67,2%	65,0%	66,7%	67,5%	63,3%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	57,8%	67,2%	65,0%	66,7%	67,5%	63,3%
Solvabiliteitsratio	11,6%	10,0%	10,8%	10,1%	9,8%	10,1%
Structurele exploitatieruimte	-0,4%	-0,1%	0,6%	0,0%	0,5%	0,1%

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De belangrijkste kapitaalgoederen die VRLN in eigendom heeft betreffen materieel van de brandweer (met name vervoermiddelen) en gebouwen. Voor deze eigendommen gelden de wettelijke voorgeschreven keurings- en onderhoudswerkzaamheden.

a. Materieel

Ten aanzien van vervanging van materieel zijn soberheid, doelmatigheid en regionale uniformiteit belangrijke uitgangspunten. In het kader van risicogerichtheid en focus wordt de standaardisering op onderdelen minder. Op dit moment worden ingewikkelde branden (denk aan zeer grote brandcompartimenten) bestreden met middelen die geschikt zijn voor reguliere gebouwbranden maar niet voor brandcompartimenten tot wel 25.000 m². De brandweer moet dan ook investeren in nieuwe innovatieve technische middelen. Tevens wordt er bij aanschaf van nieuwe voertuigen gekeken naar duurzame initiatieven waarbij de primaire inzetfunctie van het voertuig in kwaliteit gelijk moet blijven aan de gestelde eisen. De fasering van duurzame voertuigen wordt waarschijnlijk het eerste zichtbaar bij de piket voertuigen. Aandacht is hierbij wel nodig voor de gevolgen voor de infrastructuur, zoals laadfaciliteiten op de locaties van de veiligheidsregio en bij piket functionarissen.

b. Huisvesting

VRLN beschikt over 30 brandweerkazernes, hiervan zijn er 8 eigendom van VRLN (inclusief de nog nieuw te bouwen locatie). Naast 8 brandweerkazernes heeft VRLN ook vier kantoorlocaties (incl. GGD-vestigingen) in eigendom.

Locatie	Adres	Plaats
Hoofdvestiging VRLN	Nijmeegseweg 42	Venlo
Oude brandweerkazerne Venlo	Nijmeegseweg 40	Venlo
Hoofdvestiging GGD (Venlo)	Drie Decembersingel	Venlo
Hoofdvestiging GGD (Roermond)	Oranjelaan	Roermond
Brandweerkazerne Echt	Bandertlaan	Echt
Brandweerkazerne Gennep	Paesplasweg	Gennep
Brandweerkazerne Horst	Westsingel	Horst
Brandweerkazerne Ittervoort	Aziëstraat	Ittervoort
Brandweerkazerne Nederweert	Smisserstraat	Nederweert
Brandweerkazerne Stramproy	Bergerothweg	Stramproy
Brandweerkazerne Venlo	Ariënsstraat	Venlo
Brandweerkazerne Weert	De Savorin Lohmanstraat	Weert

Duurzaamheid

In de komende jaren kijken we voor materieel en huisvesting nadrukkelijk naar de ontwikkeling van duurzaamheid. Het gaat hierbij om de uitstoot op drie niveaus: uitstoot van eigen middelen (met name voertuigen), inkoop en verbruik van energie en uitstoot als gevolg van activiteiten. Om deze ontwikkeling prioriteit te geven, maar meer nog vanuit een maatschappelijk verantwoorde visie zal het positioneren van een duurzaamheidscoördinator ingezet worden. Deze medewerker is verantwoordelijk voor het vormgeven van het duurzaamheidsbeleid en de implementatie. Op die manier wordt een basis gelegd en kan er in kaart worden gebracht welke investeringen er de komende jaren noodzakelijk zijn om te voldoen aan de gestelde normen.

3.3 Financiering

De veiligheidsregio heeft het beleid ten aanzien van de financiering vastgelegd in de financiële verordening. De regels ter uitvoering van de beleidspunten zijn vastgelegd in het treasurystatuut (financieringsstatuut). De veiligheidsregio voldoet aan de voorschriften met betrekking tot de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Risicobeheer (kasgeldlimiet en renterisiconorm)

De kasgeldlimiet laat zien welk risico er bestaat ten aanzien van vlottende schulden. De renterisiconorm is een maatstaf om te bepalen welke kredietrisico's de veiligheidsregio loopt op de vaste schulden. Dit zijn de schulden met een looptijd langer dan 1 jaar.

De renterisiconorm wordt gemeten in een bedrag ter grootte van 20% van het begrotingstotaal. De veiligheidsregio blijft, volgens de huidige inzichten, in het begrotingsjaar 2023 en meerjarig binnen de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Liquiditeitsplanning en financieringspositie

Gezien de investeringsplanning en de aflossing op bestaande geldleningen wordt in de kapitaalbehoefte voorzien door het aantrekken van geldleningen in 2023 en de volgende jaren. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de kasgeldlimiet maximaal benut wordt, zonder deze te overschrijden.

Renterisiconorm

(bedragen in duizenden euro's)

	2023	2024	2025	2026
(1) Renteherzieningen	0	0	0	0
(2) Aflossingen	6.462	6.862	6.562	6.562
(3) Renterisico (1) + (2)	6.462	6.862	6.562	6.562
(4) Renterisiconorm	14.169	14.169	14.169	14.169
(5a) = (4) > (3) Ruimte onder renterisiconorm	7.707	7.307	7.607	7.607
(5b) = (3) > (4) Overschrijding van de renterisiconorm				
Berekening renterisiconorm (4)				
(4a) Begrotingstotaal jaar t	70.847	70.847	70.847	70.847
(4b) Percentage regeling	20 %	20 %	20 %	20 %
(4) = (4a)*(4b)/100 renterisiconorm jaar t	14.169	14.169	14.169	14.169

Kasgeldlimiet

(bedragen in duizenden euro's)

(Jaar t = 2021)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
(1) Vlottende schuld	333	0	0	0
(2) Vlottende middelen	410	317	387	371
(3) Netto vlottend schuld (+) of overschot (-) (1) -(2)	-77	-317	-387	-371
(4) Gemiddelde van (3)	-77	-317	-387	-371
(4) Toegestane kasgeldlimiet				
In geld	9.869	9.869	9.869	9.869
In percentage	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
Ruimte (4) groter dan (3)	9.946	10.185	10.256	10.239
Overschrijding (3) groter dan (4)	-	-	-	-
(5) Berekening kasgeldlimiet				
(6) Rekeningtotaal 2021	120.350	120.350	120.350	120.350
(7) Percentage regeling	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
(5)= (7) * (6) kasgeldlimiet 2021	9.869	9.869	9.869	9.869

3.4 Verbonden Partijen

De veiligheidsregio kent geen verbonden partijen.

3.5 Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 zijn overheidsondernemingen van bijvoorbeeld gemeenten, provincies en waterschappen belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Met deze wetswijziging wil de Nederlandse overheid gelijkheid creëren tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. Voor zover bekend zijn de hiermee samenhangende financiële gevolgen voor de Veiligheidsregio Limburg-Noord zeer beperkt.

Voor de vennootschapsbelasting (VPB) die op de activiteiten drukt die door de belastingdienst als VPB-plichtig worden aangemerkt, is voor 2023 geen bedrag geraamd. Omdat wij activiteiten verrichten tegen kostprijs en zonder winstoogmerk verwachten wij geen heffing voor 2023.

Deel C Financiële begroting

4 Overzicht baten en lasten

4.1 Baten en lasten per programma

In de onderstaande tabel is het totaal van de baten en lasten per programma opgenomen.

De ontwikkelingen op de baten en lasten zijn bij de financiële kaders nader toegelicht. In het kader van het meerjarenperspectief is een beleidsneutrale lijn gevolgd. De ontwikkelingen in een meerjarenperspectief zijn dermate onzeker dat een nadere concretisering op programmaniveau op dit moment niet opportuun is. De ontwikkelingen van de investeringen worden vanuit een actualisatie van het meerjarig (vervangings-)investeringsplan benaderd.

In de meerjarenraming zijn geen ontwikkelingen meegenomen.

De financiële consequenties in een meerjarenperspectief van de indexatiesystematiek zijn niet meegenomen in de meerjarenraming; een en ander is opgenomen tegen het prijspeil 2022.

Baten en lasten per programma (incl. meerjarenraming)
(bedragen in duizenden euro's)

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten (exclusief toevoegingen aan reserves)						
Publieke gezondheid	65.074	18.188	19.159	19.159	19.159	19.159
Brandw eezorg	32.432	32.361	33.431	33.332	33.279	33.396
Crisisbeheersing	5.053	4.889	5.137	5.137	5.137	5.137
Overhead	17.741	15.184	14.711	15.020	14.820	14.668
Onvoorzien	50	50	50	50	50	50
Totaal lasten (excl. toev. aan de reserves)	120.350	70.672	72.488	72.698	72.446	72.410
Baten (exclusief toevoegingen aan reserves)						
Publieke gezondheid	52.529	4.408	4.085	4.085	4.085	4.085
Brandw eezorg	6.303	5.442	5.676	5.676	5.676	5.676
Crisisbeheersing	736	558	556	556	556	556
Overhead	2.648	914	1.140	1.140	1.140	1.140
Algemene dekkingsmiddelen	363	300	350	350	350	350
Totaal baten programma's	62.579	11.621	11.807	11.807	11.807	11.807
Baten gemeentelijke bijdragen						
Publieke gezondheid	14.053	13.493	15.061	15.061	15.061	15.061
Brandw eezorg	26.242	26.861	27.720	27.720	27.720	27.720
Crisisbeheersing	4.304	4.372	4.451	4.451	4.451	4.451
Overhead	13.315	14.108	13.268	13.268	13.268	13.268
Totaal baten gemeentelijke bijdragen	57.914	58.834	60.500	60.500	60.500	60.500
Totaal baten (excl. ontr. aan de reserves)	120.493	70.456	72.307	72.307	72.307	72.307
Saldo (excl. mutaties reserves)						
Publieke gezondheid	1.508	-288	-13	-13	-13	-13
Brandw eezorg	113	-57	-35	64	117	0
Crisisbeheersing	-12	40	-130	-130	-130	-130
Overhead	-1.779	-162	-303	-612	-413	-260
Algemene dekkingsmiddelen	363	300	350	350	350	350
Onvoorzien	-50	-50	-50	-50	-50	-50
Totaal saldo van baten en lasten	143	-216	-181	-391	-139	-103
Toevoegingen aan reserves (lasten)	950	486	444	444	444	444
Onttrekkingen aan reserves (baten)	1.216	702	625	836	583	547
Geraamd resultaat vóór bestemming	409	0	0	0	0	0

Uit de staat van Baten en lasten blijkt dat de begroting in meerjarig perspectief sluitend is.

4.2 Overzicht incidenteel en structureel verloop baten en lasten

De ontwikkeling van de incidentele baten en lasten wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de genomen a-structurele maatregelen om a-structureel begrotingsevenwicht te bereiken.

In onderstaand overzicht zijn de baten en lasten onderverdeeld naar incidenteel en structureel.

Baten en lasten per programma (incl. meerjarenraming)
(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2023	Begroting 2023 incident.	Begroting 2023 struct.	Raming 2024	Raming 2024 incident.	Raming 2024 struct.	Raming 2025	Raming 2025 incident.	Raming 2025 struct.	Raming 2026	Raming 2026 incident.	Raming 2026 struct.
Lasten (excl. toevoegingen aan reserves)												
Publieke gezondheid	19.159	221	18.938	19.159	59	19.100	19.159	59	19.100	19.159	29	19.130
Brandweerzorg	33.431	1.272	32.159	33.332	1.272	32.060	33.279	1.272	32.007	33.396	1.272	32.124
Crisisbeheersing	5.137	0	5.137	5.137	0	5.137	5.137	0	5.137	5.137	0	5.137
Overhead	14.711	353	14.357	15.020	353	14.667	14.820	236	14.585	14.668	0	14.668
Onvoorzien	50		50	50		50	50		50	50		50
Totaal lasten (excl. toev. aan de reserves)	72.488	1.846	70.642	72.698	1.684	71.014	72.446	1.567	70.879	72.410	1.301	71.109
Baten (excl. onttrekkingen aan reserves)												
Publieke gezondheid	4.085	53	4.033	4.085	186	3.899	4.085	186	3.899	4.085	0	4.085
Brandweerzorg	5.676	1.176	4.500	5.676	1.176	4.500	5.676	1.176	4.500	5.676	1.176	4.500
Crisisbeheersing	556	0	556	556	0	556	556	0	556	556	0	556
Overhead	1.140	0	1.140	1.140	0	1.140	1.140	0	1.140	1.140	0	1.140
Algemene dekkingsmiddelen	350	88	263	350	88	263	350	88	263	350	88	263
Totaal baten programma's	11.807	1.316	10.491	11.807	1.450	10.357	11.807	1.450	10.357	11.807	1.264	10.543
Baten gemeentelijke bijdragen												
Publieke gezondheid	15.061	0	15.061	15.061	0	15.061	15.061	0	15.061	15.061	0	15.061
Brandweerzorg	27.720	0	27.720	27.720	0	27.720	27.720	0	27.720	27.720	0	27.720
Crisisbeheersing	4.451	0	4.451	4.451	0	4.451	4.451	0	4.451	4.451	0	4.451
Overhead	13.268	0	13.268	13.268	0	13.268	13.268	0	13.268	13.268	0	13.268
Totaal baten gemeentelijke bijdragen	60.500	0	60.500	60.500	0	60.500	60.500	0	60.500	60.500	0	60.500
Totaal baten (excl. ontr. aan de reserves)	72.307	1.316	70.991	72.307	1.450	70.857	72.307	1.450	70.857	72.307	1.264	71.043
Saldo (excl. mutaties reserves)												
Publieke gezondheid	-13	-169	156	-13	127	-140	-13	127	-140	-13	-29	16
Brandweerzorg	-35	-96	61	64	-96	160	117	-96	213	0	-96	96
Crisisbeheersing	-130	0	-130	-130	0	-130	-130	0	-130	-130	0	-130
Overhead	-303	-353	50	-612	-353	-259	-413	-236	-177	-260	0	-260
Algemene dekkingsmiddelen	350	88	263	350	88	263	350	88	263	350	88	263
Onvoorzien	-50	0	-50	-50	0	-50	-50	0	-50	-50	0	-50
Totaal saldo van baten en lasten	-181	-530	349	-391	-235	-157	-139	-117	-22	-103	-38	-66
Toevoegingen aan reserves (lasten)	444	0	444	444	0	444	444	0	444	444	0	444
Onttrekkingen aan reserves (baten)	625	68	557	836	210	625	583	-252	836	547	-30	577
Geraamd resultaat voor bestemming	0	-462	462	0	-24	25	0	-369	369	0	-67	67

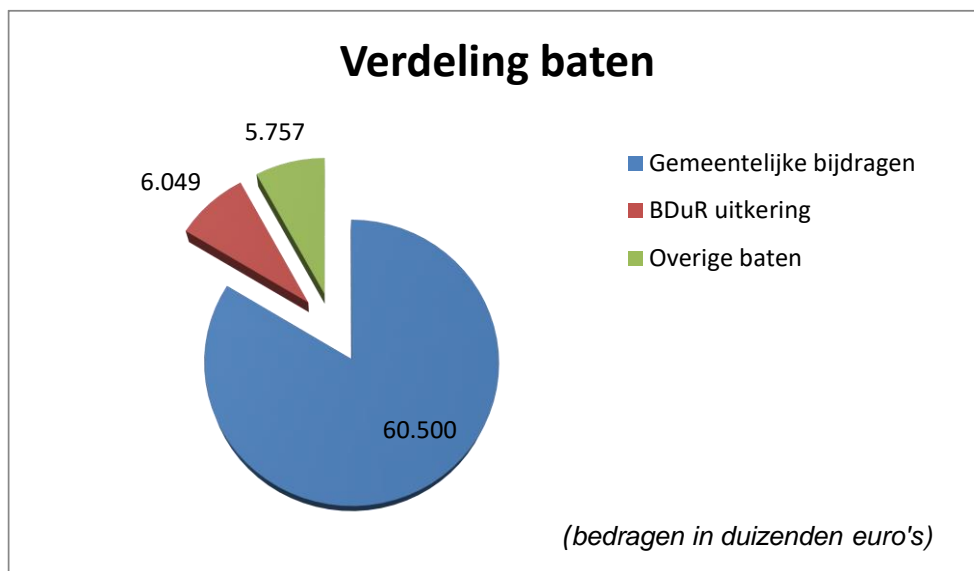
* = structureel begrotingssaldo

De belangrijkste incidentele effecten kunnen als volgt worden weergegeven:

- Binnen het programma Publieke Gezondheid zijn in 2023 incidenteel extra lasten opgenomen voor inhuur en incidentele baten voor reizigersvaccinaties. Daarnaast zijn er incidentele lasten en baten opgenomen voor de projecten 'Nu niet Zwanger' en diverse projecten gezondheidsbevordering en Kennis & Onderzoek.
- In het programma Brandweerzorg hebben de incidentele baten en lasten betrekking op het FLO-overgangsrecht van de Brandweer Roermond en Brandweer Venlo. Het verloop van de baten en lasten is jaarlijks verschillend, maar voor VRLN budgettair neutraal, omdat FLO kosten worden verrekend.
- In het programma Crisisbeheersing zijn er geen incidentele mutaties te verwachten.
- De incidentele lasten binnen de overhead hebben betrekking op het voormalig personeel, welke in de komende jaren worden afgebouwd.
- Daarnaast zijn er incidentele onttrekkingen aan reserve onderhoud gebouwen en incidentele baten renteomslag (algemene dekkingsmiddelen) opgenomen.

4.3 Verdeling baten

De veiligheidsregio kent als baten de gemeentelijke bijdragen, de BDuR (Brede Doeluitkering Rampenbestrijding) en overige baten van derden. De verhouding van deze inkomstenstromen in relatie tot het totaal van de begroting is als volgt weergegeven.

Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)

De veiligheidsregio ontvangt jaarlijks een rijksbijdrage in de vorm van de BDuR. De hoogte van de BDuR wordt bekendgemaakt in de zogeheten Juni-circulaire. Ten tijde van het opstellen van de begroting zijn deze gegevens nog niet beschikbaar. Daarom wordt in de begroting uitgegaan van een inschatting van deze baten. Voor 2023 is hierbij rekening gehouden met een totaal bedrag van € 5,8 miljoen.

Overige Baten

Naast de gemeentelijke bijdragen en de BDuR ontvangt de veiligheidsregio inkomsten uit andere bronnen zoals het rijk, instellingen en burgers. Deze zijn proportioneel met de omvang van de activiteiten. Een deel van de overige baten bestaat uit bijdragen van gemeenten welke niet via de gemeentelijke bijdrage worden verrekend.

4.4 Geprognostiseerde (meerjaren-)balans

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo (Economische en Monetaire Unie) wordt in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) een geprognostiseerde balans voorgeschreven en het meerjarig opnemen van het EMU-saldo in een begrotingsparagraaf. Met het opnemen van een geprognostiseerde balans krijgt het bestuur meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte.

Balans per ultimo boekjaar

(bedragen in duizenden euro's)

ACTIVA	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	49.711	53.898	54.534	55.295	55.797	52.698
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	49.711	53.898	54.534	55.295	55.797	52.698
Vlottende activa						
Voorraden	31	31	31	31	31	31
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	8.845	1.819	1.819	1.819	1.819	1.819
Liquide middelen	481	416	416	416	416	416
Overlopende activa	7.327	5.887	5.887	5.887	5.887	5.887
Totaal vlottende activa	16.684	8.153	8.153	8.153	8.153	8.153
Totaal activa	66.395	62.051	62.687	63.448	63.950	60.851

Balans per ultimo boekjaar

(bedragen in duizenden euro's)

PASSIVA	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Vaste passiva						
Eigen vermogen	7.683	6.177	6.783	6.393	6.256	6.154
Voorzieningen	722	377	808	851	715	758
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	36.763	35.346	32.759	32.896	33.334	33.772
Totaal vaste passiva	45.167	41.900	40.349	40.140	40.305	40.684
Vlottende passiva						
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	1.257	9.917	12.104	13.074	13.411	9.933
Overlopende passiva	19.971	10.234	10.234	10.234	10.234	10.234
Totaal vlottende passiva	21.228	20.151	22.338	23.308	23.645	20.167
Totaal passiva	66.395	62.051	62.687	63.448	63.950	60.851

5 Financiële positie

5.1 Aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Op grond van het BBV mogen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten en gerelateerde verplichtingen geen voorzieningen gevormd worden. Dit is conform het beleid bij VRLN. De financiële consequenties bijvoorbeeld van het opnemen en toekennen van verlof vallen onder de aan jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen. Hier mag geen voorziening voor worden opgenomen, wel geven we aan bij 'de niet uit de balans blijkende verplichtingen' welke de omvang hiervan is.

5.2 Financiering

Hiervoor wordt verwezen naar hoofdstuk 3 Paragrafen, onderdeel 3.3 Financiering.

5.3 Investerings

De veiligheidsregio kent geen investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut, maar kent enkel investeringen met een economisch nut.

Op basis van de meerjarige investeringsplanning bedragen de investeringen in 2023 in totaal € 5.914 miljoen. In de bijlage is een verdere specificering van de investeringen opgenomen.

Investerings 2023

'bedragen in duizenden euro's)

Tankautospuiten	1.075
Hulpverleningsvoertuigen	4.000
Personeel-/materieelvoertuigen	208
Dienstauto's	70
Warmtebeeldcamera's	250
Ademlucht	4
Activa Risicobeheersing	100
Overig brandweer	90
ICT-Software	61
ICT-centraal (BV-GGD)	57
	5.914

5.4 Reserves en voorzieningen

De stand en het gespecificeerde verloop van de reserves kan zijn volgt weergegeven:

Verloopoverzicht reserves (bedragen in duizenden euro's)

	Boekwaarde per 1 januari 2023	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde per 31 december 2023
Algemene reserve	533	0	0	0	0	533
Algemene reserve	533	0	0	0	0	533
Bestemmingsreserves t.b.v. dekking van kapitaallasten						
Reserve kapitaallasten gebouw Nijmeegse eg, Venlo	224	11	0	0	28	206
Reserve kapitaallasten gebouw Drie Decembersingel, Venlo	81	4	0	0	13	72
Reserve kapitaallasten gebouw Oranjelaan, Roermond	42	3	0	0	15	30
Subtotaal bestemmingsreserves t.b.v. dekking kapitaallasten	347	18	0	0	56	309
Overige bestemmingsreserves						
Reserve transformatie meldkamer	959	0	130	0	0	828
Reserve CMA (Centraal Meld- en Actiepunt)	138	0	0	0	0	138
Reserve assurantie eigen risico	660	60	0	0	0	720
Reserve taakherschikking en ouderportaal	172	0	0	0	0	172
Reserve inhalen werk	350	0	0	0	0	350
Reserve uitgestelde transitie	90	0	0	0	0	90
Reserve onderhoud kantoorgebouw en	1.155	230	267	0	0	1.118
Reserve onderhoud brandw eergebouw en	897	137	172	0	0	861
Reserve onderhoud gebouw en in eigendom	2.052	367	439	0	0	1.980
Egalisatiereserve kapitaallasten brandw eezorg	1.663	0	0	0	0	1.663
Subtotaal overige bestemmingsreserves	6.083	427	569	0	0	5.940
Bestemmingsreserves	6.430	445	569	0	56	6.249
Het gerealiseerde resultaat volgens uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	0	0	0	0	0	0
Totaal	6.963	445	569	0	56	6.782

Meerjarig verloop (bedragen in duizenden euro's)

	Boekwaarde per 31 december 2022	Boekwaarde per 31 december 2023	Boekwaarde per 31 december 2024	Boekwaarde per 31 december 2025	Boekwaarde per 31 december 2026
Algemene reserve	533	533	533	533	533
Bestemmingsreserves t.b.v. dekking kapitaallasten	347	309	272	235	204
Overige bestemmingsreserves	6.083	5.940	5.588	5.487	5.417
Het gerealiseerde resultaat volgens uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	0	0	0	0	0
Totaal	6.963	6.782	6.393	6.256	6.154

De stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen zijn als volgt weergegeven:

Verloopoverzicht voorzieningen (bedragen in duizenden euro's)

	Boekwaarde per 1 januari 2023	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde per 31 december 2023
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	0	0	0	0	0
Overige egalisatievoorzieningen					
Voorziening aan jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een niet vergelijkbaar volun	672	0	0	0	672
Voorziening ouderen-, volw assenen- en jongerenmonitor	93	43	0	0	136
Totaal (onderhouds) egalisatievoorzieningen	765	43	0	0	808
Totaal voorzieningen voor middelen van derden	0	0	0	0	0
Totaal	765	43	0	0	808

De stand en het gespecificeerde verloop van de overheidsuitkeringen met een specifiek bestedingsdoel zijn als volgt weergegeven:

Verloopoverzicht overheidsuitkering *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 1 januari 2023	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde per 31 december 2023
Scholing Brandweer personeel	4	0	0	0	4
Totaal	4	0	0	0	4

Totaaloverzicht *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 1 januari 2023	Toevoeging	Onttrekking	Specifieke onttrekking	Boekwaarde per 31 december 2023
Reserves	6.963	446	569	56	6.783
Voorzieningen	765	43	0	0	808
Overheidsuitkeringen met specifiek bestedingsdoel	4	0	0	0	4
Totaal	7.731	489	569	56	7.595

5.5 EMU-saldo

Het EMU (Economische en Monetaire Unie)-saldo betreft het vorderingensaldo van de overheid. Uit de meerjarige balansposities van de geprognostiseerde (meerjaren-)balans kan het EMU-saldo meerjarig worden bepaald.

Het EMU-saldo is het saldo van de mutaties in de vorderingen en de mutaties in de schulden van het begrotingsjaar (t) ten opzichte van het begrotingsjaar (t-1), ofwel de som van de mutaties van de vaste en vlottende financiële activa minus de som van de mutaties van de vaste en vlottende schuld.

EMU-saldo *(bedragen in duizenden euro's)*

	2022	2023	2024	2025	2026
Mutaties financiële vaste activa	0	0	0	0	0
Mutaties vlottende financiële activa	0	0	0	0	0
Mutaties totale financiële activa	0	0	0	0	0
Mutaties vaste schuld	-1.417	-2.587	138	438	438
Mutaties vlottende schuld	8.660	2.187	970	337	-3.478
Mutaties totale schuld	7.243	-400	1.108	775	-3.040
Totaal EMU saldo	-7.243	400	-1.108	-775	3.040

6 Geraamde baten en lasten per taakveld

Het BBV schrijft voor dat er voor de uitvoeringsinformatie gebruik wordt gemaakt van de bij ministeriële regeling vastgestelde taakvelden conform de gemeenschappelijke regeling, dit om de financiële vergelijkbaarheid te verbeteren in verband met de toegankelijkheid van de uitvoeringsinformatie. De taakvelden hebben betrekking op uiteenlopende taken en daaraan gerelateerde activiteiten waar baten en lasten mee gemoeid zijn.

Baten en lasten per taakveld		<i>(bedragen in duizenden euro's)</i>	
Taakvelden gemeenten	Omschrijving	Lasten	Baten
0. Bestuur en Ondersteuning			
0.4 Overhead	Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.	15.065	0
Subtotaal Bestuur en Ondersteuning		15.065	0
1. Veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	Tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.	38.705	6.534
	Overige bijdragen overhead		1.535
	Gemeentelijke bijdrage overhead		7.456
	Gemeentelijke bijdrage		32.171
Subtotaal Veiligheid		38.705	47.696
6. Sociaal domein			
6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie	Tot dit taakveld behoren algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie. Voor de VRLN gaat het om kinderopvang: toezicht op en handhaving van de kwaliteit van de kinderopvang en peuterspeelzalen.	586	910
	Overige bijdragen overhead		0
	Gemeentelijke bijdrage overhead		0
	Gemeentelijke bijdrage		-324
Subtotaal Sociaal Domein		586	586
7. Volksgezondheid en Milieu			
7.1 Volksgezondheid	Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen.	18.575	3.190
	Overige bijdragen overhead		263
	Gemeentelijke bijdrage overhead		5.812
	Gemeentelijke bijdrage		15.385
Subtotaal Volksgezondheid en Milieu		18.575	24.650
Totaal		72.932	72.932

Van de generieke overhead wordt 40% toegerekend naar het programma Publieke gezondheid en 60% toegerekend naar de programma's Brandweezorg en Crisisbeheersing.

Bijlagen

1 Investerings

Specificatie investeringen

(bedragen in duizenden euro's)

Investerings brandweer	
23.1231 TS Tankautospuiter Gennepe	430
Bepakking TS Gennepe incl. LD slangen	90
23.2131 TS Tankautospuiter Meerlo	430
Bepakking TS Meerlo incl. LD slangen	90
Update bepakking TS Kessel	35
Tankautosputten	1.075
Hulpverleningsvoertuig Echt	1.000
Hulpverleningsvoertuig Bergen	1.000
Hulpverleningsvoertuig Nederweert	1.000
Hulpverleningsvoertuig Panningen	1.000
Hulpverleningsvoertuigen	4.000
23.3285 PM Personeel / Materieelvoertuig Venlo	52
23.2901 PM Personeel / Materieelvoertuig Maasbree	52
23.4801 PM Personeel / Materieelvoertuig Meijel	52
23.5381 PM Personeel / Materieelvoertuig Echt	52
Personeel- / Materieelvoertuigen	208
23.5107 DA Dienstauto Roermond	35
23.5106 DA Dienstauto Roermond	35
Dienstauto's	70
Droogkast (droger) gelaatstukken Roermond	4
Ademlucht	4
Digitale WABO-advisering	100
Activa Risicobeheersing	100
Warmtebeeldcamera's 2023 (55 stuks)	250
Warmtebeeldcamera's	250
AED (voertuiggerelateerd en gebouwen)	90
Overige materiele vaste activa	90
Subtotaal Brandweer	5.797
Investerings bedrijfsvoering/publieke gezondheid	
ICT-Software	61
ICT-centraal (BV-GGD)	57
Subtotaal Bedrijfsvoering/Publieke Gezondheid	117

2 Gemeentelijke bijdragen

De opbouw van de gemeentelijke bijdragen 2023 is weergegeven in onderstaande tabel. Het verloop over de jaren 2022 - 2026 kan als volgt worden weergegeven.

Gemeentelijke bijdragen

(bijdragen in duizenden euro's)

Gemeente	Aantal inwoners (peildatum 1-1-2021)	Bijdragen 2022	Loonkostenstijging 2023 (2,3%)	Materiële kostenstijging 2023 (1,4%)	BRW-plan 2020-2023 jaarschijf 2023	Ingroeieffect verdeel-sleutel JGZ (25%)	Bijdragen 2023	Bijdragen 2024	Bijdragen 2025	Bijdragen 2026
Beesel	13.412	1.459	21	10	4	-18	1.475	1.457	1.439	1.439
Bergen	13.106	1.594	23	11	6	-9	1.625	1.616	1.607	1.607
Echt-Susteren	31.739	3.401	49	23	11	-1	3.483	3.483	3.482	3.482
Gennep	17.245	2.016	29	13	6	7	2.073	2.080	2.087	2.087
Horst aan de Maas	43.041	4.909	71	33	16	-10	5.020	5.010	5.000	5.000
Leudal	35.941	4.029	59	27	14	1	4.129	4.129	4.130	4.130
Maasgouw	24.028	2.549	37	17	9	9	2.621	2.631	2.640	2.640
Mook en Middelaar	7.985	532	8	4	2	0	546	546	546	546
Nederweert	17.322	1.833	27	12	6	0	1.877	1.877	1.877	1.877
Peel en Maas	44.280	4.696	68	31	15	-25	4.784	4.759	4.734	4.734
Roerdalen	20.562	2.185	32	14	8	12	2.250	2.262	2.273	2.273
Roermond	59.139	7.080	103	47	21	-7	7.245	7.238	7.231	7.231
Venlo	102.128	12.245	178	81	37	14	12.555	12.569	12.582	12.582
Venray	43.972	4.955	72	33	16	3	5.078	5.081	5.084	5.084
Weert	50.344	5.577	81	37	18	25	5.738	5.763	5.788	5.788
Totaal	524.244	59.059	860	392	190	0	60.500	60.500	60.500	60.500

Gemeentelijke bijdragen per programma's en overhead

(bedragen in duizenden euro's)

Programma	2022	2022 na wijziging	2023	2024	2025	2026
Publieke Gezondheid	13.493	14.472	15.061	15.061	15.061	15.061
Brandweezorg	26.861	26.861	27.720	27.720	27.720	27.720
Crisisbeheersing	4.372	4.372	4.451	4.451	4.451	4.451
Overhead	14.108	13.353	13.268	13.268	13.268	13.268
Totaal gemeentelijke bijdrage	58.834	59.059	60.500	60.500	60.500	60.500

Gemeentelijke bijdragen per programma (incl. overhead)

(bedragen in duizenden euro's)

Programma	2022	2023	2024	2025	2026
Publieke Gezondheid	20.198	20.873	20.873	20.873	20.873
Brandweezorg	33.048	33.958	33.958	33.958	33.958
Crisisbeheersing	5.589	5.669	5.669	5.669	5.669
Totaal gemeentelijke bijdrage	58.834	60.500	60.500	60.500	60.500

Gemeentelijke bijdrage per programma, per gemeente

(bijdragen euro's)

Programma		Beesel	Bergen	Echt-Susteren	Gennep	Horst aan de Maas	Leudal	Maasgouw
Publieke Gezondheid	20.873.475	583.495	520.190	1.184.075	680.274	1.636.330	1.302.598	828.037
Brandweerzorg	33.957.697	766.300	948.790	1.950.839	1.195.740	2.904.954	2.427.139	1.521.210
Crisisbeheersing	5.668.828	125.605	155.742	348.573	196.654	478.246	399.121	272.215
Totaal	60.500.000	1.475.400	1.624.721	3.483.486	2.072.669	5.019.530	4.128.859	2.621.462

(bijdragen euro's)

Programma	Mook en Middelaar	Nederweert	Peel en Maas	Roerdalen	Roermond	Venlo	Venray	Weert
Publieke Gezondheid	45.986	631.539	1.697.769	744.675	2.692.279	4.561.844	1.805.604	1.958.780
Brandweerzorg	428.036	1.069.540	2.649.775	1.277.569	3.909.948	6.865.922	2.796.358	3.245.573
Crisisbeheersing	71.793	176.246	436.814	227.933	642.444	1.127.177	476.516	533.748
Totaal	545.815	1.877.325	4.784.358	2.250.178	7.244.672	12.554.943	5.078.478	5.738.101

Gemeentelijke bijdrage per programma, per gemeente meerjarig

(bedragen euro's)

Gemeente	2023			2024			2025			2026		
	Publieke gezondheid	Brandweerzorg	Crisisbeheersing	Publieke gezondheid	Brandweerzorg	Crisisbeheersing	Publieke gezondheid	Brandweerzorg	Crisisbeheersing	Publieke gezondheid	Brandweerzorg	Crisisbeheersing
Beesel	583.495	766.300	125.605	565.144	766.300	125.606	546.794	766.300	125.606	546.794	766.300	125.606
Bergen	520.190	948.790	155.742	511.514	948.790	155.742	502.838	948.790	155.742	502.838	948.790	155.742
Echt-Susteren	1.184.075	1.950.839	348.573	1.183.351	1.950.839	348.573	1.182.627	1.950.839	348.573	1.182.627	1.950.839	348.573
Gennep	680.274	1.195.740	196.654	687.299	1.195.740	196.654	694.323	1.195.740	196.654	694.323	1.195.740	196.654
Horst aan de Maas	1.636.330	2.904.954	478.246	1.626.483	2.904.954	478.246	1.616.637	2.904.954	478.246	1.616.637	2.904.954	478.246
Leudal	1.302.598	2.427.139	399.121	1.303.197	2.427.139	399.121	1.303.795	2.427.139	399.121	1.303.795	2.427.139	399.121
Maasgouw	828.037	1.521.210	272.215	837.236	1.521.210	272.215	846.436	1.521.210	272.215	846.436	1.521.210	272.215
Mook en Middelaar	45.986	428.036	71.793	45.986	428.036	71.793	45.986	428.036	71.793	45.986	428.036	71.793
Nederweert	631.539	1.069.540	176.246	631.454	1.069.540	176.246	631.368	1.069.540	176.246	631.368	1.069.540	176.246
Peel en Maas	1.697.769	2.649.775	436.814	1.672.532	2.649.775	436.814	1.647.296	2.649.775	436.814	1.647.296	2.649.775	436.814
Roerdalen	744.675	1.277.569	227.933	756.260	1.277.569	227.933	767.845	1.277.569	227.933	767.845	1.277.569	227.933
Roermond	2.692.279	3.909.948	642.444	2.685.290	3.909.948	642.444	2.678.301	3.909.948	642.444	2.678.301	3.909.948	642.444
Venlo	4.561.844	6.865.922	1.127.177	4.575.477	6.865.922	1.127.177	4.589.110	6.865.922	1.127.177	4.589.110	6.865.922	1.127.177
Venray	1.805.604	2.796.358	476.516	1.808.410	2.796.358	476.516	1.811.215	2.796.358	476.516	1.811.215	2.796.358	476.516
Weert	1.958.780	3.245.573	533.748	1.983.843	3.245.573	533.748	2.008.906	3.245.573	533.748	2.008.906	3.245.573	533.748
Totaal	20.873.475	33.957.695	5.668.828	20.873.475	33.957.695	5.668.828	20.873.475	33.957.695	5.668.828	20.873.475	33.957.695	5.668.829

3 Lijst van afkortingen

BBV	Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten
BDuR	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
BRZO	Besluit Risico Zware Ongevallen
BSO	Buitenschoolse opvang
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CEP	Centraal Economisch Plan
CISO	Chief Information Security Officer
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
EMU	Economische en Monetaire Unie
FLO	Functioneel leeftijdsontslag
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GO	Gastouder
GOB	Gastouderbureau
HPV	Humaan Papillomavirus
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IMOC	Index materiële overheidsconsumptie
IZB	Infectieziektebestrijding
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
KBO	Katholieke Bond voor Ouderen
KDV	Kinderdagverblijf
LPK	Landelijk Professioneel Kader
LMS	Landelijke Meldkamer Samenwerking
MEV	Macro Economische Verkenning
MOTO	Multi Opleiden Trainen & Oefenen
OOV	Openbare Orde en Veiligheid
PfZW	Pensioenfonds Zorg en Welzijn
PINT	Persinformatietool
RBOP	Repressief Brandweer Organisatieplan
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RVP	Rijksvaccinatieprogramma
SI-2T	Snel Interventie Voertuig
SOA	Seksueel Overdraagbare Aandoening
TBC	Tuberculose
VIK	Veiligheidsinformatie Knooppunt
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
VRLN	Veiligheidsregio Limburg-Noord
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wgr	Wet gemeenschappelijke regeling
WHO	World Health Organization
Wkb	Wet Kwaliteitsborging Bouw
WNRA	Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren
Wvr	Wet veiligheidsregio's